SVOBODA
Founded in 1893 in Jersey City, NJ
Published by the Ukrainian National Association

www.svoboda-news.com

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз

Рік 120, ЧИСЛО 16, П'ЯТНИЦЯ, 19 КВІТНЯ 2013 РОКУ 1893 Vol. 120, No. 16, FRIDAY, APRIL 19, 2013 $1.00

Президент Польщі – проти антиукраїнських амбіцій „Ґазпрому“

ВАРШАВА. – Влада Польщі не повинна полегшувати Москві тиск на Україну, погоджуючись на будівництво нового газопроводу через територію країни, заявив 15 березня в інтерв'ю „Ґазеті Виборчій“ („Gazeta Wyborcza“) Президент Польщі Броніслав Коморовський, коментуючи ідею Кремля повернутися до проєкту „Ямал-2“.

„Ми напевно знаємо, що концепція, про яку говорить Президент Володимир Путін, стосується зовсім іншого проєкту, ніж спочатку пропонований „Ямал-2“. Він повинен проходити паралельно „Ямал-1“ на захід Европи. Те, через що зараз набуло розголосу – це „перемичка“, яка повинна була повернути на південь з перспективою обійти Україну як транзитну державу“, – сказав Президент Польщі.

Б. Коморовський зазначив, що подібна ідея має не тільки економічні, але й політичні наслідки, і додав, що Польща вже давно прагне зменшити свою енерґетичну залежність від Росії.

„Ми повинні також відкрито сказати, що не хочемо полегшувати Росії тиск на Україну. Особливо коли йдуть переговори України з Евросоюзом у справі Угоди про асоціяцію“, – переконаний польський Президент.

Однак, Б. Коморовський зазначив, що, ймовірно, полякам, українцям і росіянам потрібно знайти в цьому випадку компромісний і взаємовигідний варіянт.

„У кінцевому рахунку Евросоюз сьогодні віддає перевагу лібералізації енерґетичногазового ринку“, – заявив він.

Як повідомлялося, Президент Росії В. Путін доручив „Ґазпромові“ проаналізувати можливість будівництва нового газопроводу в обхід України, цього разу через Польщу, який сторони називають „Ямал-Европа-2“.

4 квітня віце-прем'єр польського уряду Януш Пехочинський заявив, що Польща не хоче стати учасником газових суперечок між Україною і Російською Федерацією, однак, зацікавлена в будівництві другої нитки ямальського газопроводу („Ямал-Европа-2“) для постачань російського газу в Европу.

Однак, прем'єр Польщі Дональд Туск відмовився коментувати підписання меморандуму з „Ґазпромом“, заявивши, що нічого про це не знає. Для польської влади реанімація проєкту „Ямал-Европа-2“ стала несподіванкою. У Польщі не виключають, що оголошення про розширення газопроводу „Ямал-Европа“ є елементом торгу Росії з Україною.

Раніше польський Президент Б. Коморовський наголосив, що Польща не плянує здійснювати якінебудь кроки в газовій сфері, які можуть нашкодити інтересам України.

УНІАН

АКТУАЛЬНА ТЕМА

Росія, Польща та майбутнє України

Відоме інтернет-видання „Українська правда“ 11 квітня опублікувало статтю члена Европейського парляменту від Польської держави Павла Залевського „Російська пропозиція Польщі та майбутнє України“, написану спеціяльно для українських читачів. З огляду на надвичайно гостру для України проблему енерґоносіїв і на те, що авторитетний автор об'єктивно аналізує загальноевропейську ситуацію у стратегічній галузі, пропонуємо цей текст нашим читачам.

Годі дивуватись, що пропозиція Росії збудувати гілку Ямальського газопроводу в напрямку Словаччини, Угорщини й далі до Південної Европи, викликала емоції в Польщі. Але вражає те, що учасники дискусії ставляться до неї так, ніби вона відбувається в реаліях 2005 року.

Незалежно від того, чи пропозицію слід сприймати серйозно, або, як хочуть деякі, як блеф, вона свідчить про зміни в політиці Росії щодо Польщі. Важливість пропозиції збільшує той факт, що представив її сам Володимир Путін.

Досі росіяни оминали Польщу під час будівництва транзитних маршрутів. Сьогодні ж у пакеті є ще й пропозиція будівництва енерґетичного мосту, поминаючи Литву, а також широкої залізничної колії через Польщу до Відня.

Навіть сам факт представлення цих пропозицій

(Закінчення на стор. 15)

Шевченкознавці готуються до ювілею Великого Кобзаря

НЮ-ЙОРК. – У рамках заходів ювілейного проєкту Наукового Товариства ім. Шевченка в Америці для відзначення 200-річчя від дня народження Великого Кобзаря, патрона НТШ, яке минає наступного року, у Ню-Йорку відбулася 33-тя наукова Шевченкознавча конференція. Організаторами її, крім НТШ в Америці, були Українська Вільна Академія Наук (УВАН) та Український науковий інститут Гарвардського університету (УНІГУ).

За трибуною в Науковому Товаристві ім. Шевченка в Ню-Йорку – президент НТШ-А Григорій Грабович, (зліва) Василь Махно, Тамара Гундорова, Анна Процик, Олександер Федорук, Олександер Боронь. (Фото: Василь Лопух)

На конференції 9 березня з доповідями виступили: науковий секретар НТШ-А і УВАН д-р Анна Процик (відкриття), виконуючий обов'язки завідуючого Відділом шевченкознавства Інституту літератури ім. Т. Шевченка Національної Академії Наук України (НАНУ) Олександер Боронь („Альбом офортів Тараса Шевченка „Мальовнича Україна“ у відчитах російської преси 1844 року“), провідний науковий співробітник Інституту літератури ім. Т. Шевченка НАНУ Олесь Федорук („Один з оточення Шевченка: Олекса Сенчило-Стефановський“), член-кореспондент НАНУ Тамара Гундорова („Жінка, цивілізація та природа у повістях Тараса Шевченка“), Президент НТШ-А д-р Григорій Грабович (закриття).

Д-р А. Процик на початку свого слова особливо наголосила, що наша громада стоїть на самому порозі ювілейних торжеств на честь великого поета України, і висловила надію, що громада щедро відгукнеться на заклик матеріяльно підтримати усі спільні пляни україн-

(Закінчення на стор. 2)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

В Україні багато залежитиме від жіноцтва

КИЇВ. — Українські жінки мають активніше брати участь у житті держави, в її економічному і суспільному розвитку, усвідомлювати свої права, відповідальність і рівність можливостей з чоловіками. Тим більше, що у світі є чимало прикладів, коли жінки обіймали посади провідників держав та урядів. На цьому 12 квітня у розмові з Радіо „Свобода" наголосила заступник Державного секретаря США з публічної дипломатії і зв'язків з громадськістю Тара Соненшайн. Зокрема вона сказала: „Приїхавши 11 квітня до Києва, я насамперед подивилась будинок, де народилася „залізна лейді", Прем'єр-міністер Ізраїлю Ґолда Меїр. Україна дала світові чимало видатних жінок! Сучасні українки мають більш активно долучатись до економічного, суспільно-політичного життя країни. Адже потенціял жінок – величезний! В Україні небагато жінок, які обіймають високі посади у владних інституціях, у політичних партіях чи у бізнесі. У світі ж, згідно з критеріями ООН, кількість жінок у політиці й економіці має бути не меншою, ніж 30 відсотків – це потрібно для нормального функціонування державної машини. Україні треба активніше використовувати потенціял жінок, який повинен бути спрямований на розвиток суспільства, держави. Подивімось, до чого призводить неучасть жінок у державному, економічному, громадському житті? Ми отримаємо брак порозуміння і толерантности, верховенство сили над законом, зростання екстремізму". *(„Голос Америки")*

Марш „Вставай Україно" у Рівному

РІВНЕ. — На марш опозиції „Вставай, Україно!" 10 квітня вийшло понад 20 тис. осіб, хоч міліція нарахувала лише 4,000. Перед початком маршу розтягнули величезний прапор України. Люди тримали гасла „За Україну, за її долю, за честь і свободу, за народ!", „Україні волю! Юлі Волю!", „Владо, схаменися! Свободу політв'язням!" „Юля, ми з тобою! ", „Януковича – геть! ", „За гідну пенсію!", „За справедливу зарплату!", „Робота для кожного!". На марші також були присутні обласні та міські опозиційні депутати. *(„Газета по-українськи")*

Ґалерія мистецтв ім. Б. Возницького

ЛЬВІВ. — 15 квітня на сайті Міністерства культури з'явилося повідомлення, згідно з яким Львівській національній ґалерії мистецтв присвоєно ім'я її незмінного упродовж пів століття директора світлої пам'яті Бориса Возницького (1926-2012). „З метою увічнення пам'яті видатного діяча культури України Бориса Григоровича Возницького Міністерством культури України 12 квітня 2013 року видано наказ „Про присвоєння імені Б. Г. Возницького Львівській національній ґалерії мистецтв", – йдеться у повідомленні. Згідно з наказом, ґалерія надалі іменуватиметься „Львівська національна ґалерія мистецтв ім. Б. Г. Возницького". Зміни до Статуту установи обіцяють внести впродовж 10 днів. *(„День")*

Україна далі вироблятиме „Ан-70"

КИЇВ. — Україна продовжить виробництво військово-транспортного літака „Ан-70" – навіть без участи Росії. Про це 13 квітня заявив Прем'єр-міністер Микола Азаров під час міжнародного круглого столу „Міжпартійне співробітництво в рамках СНД". „Ми домовились про відновлення співробітництва над „Ан-70" і почали працювати. Зараз російські посадові особи заявляють про те, що вони самі збираються створювати військово-транспортний літак. Україна в таких умовах буде змушена продовжувати роботи, продовжувати нести витрати, і ми створимо такий літак. Він зараз проходить льотні випробування. Це остання стадія розробки цього літака", – зазначив він. М. Азаров наголосив, що Україна зможе довести Ан-70 до серійного виробництва. Прем'єр нагадав, що Україна і Росія спільно розробляли цей літак, подібних якому на сьогодні не існує – він здатен піднімати понад 50 тонн вантажу, сідати на скорочені ґрунтові злітно-посадкові смуги тощо. „Ні американці, ні европейці не змогли створити подібну машину", – наголосив М. Азаров. *(„Укрінформ")*

Шевченкознавці готуються...

(Закінчення зі стор. 1)

ських наукових інституцій. Серед тих, хто вже відгукнувся, д-р А. Процик з великим признанням, від імені УВАН, згадала Українську кредитівку „Самопоміч" у Ню-Йорку та її „княжий дар" на підтримку праці відновленого Інституту шевченкознавства при УВАН. Говорячи про поновлення цієї важливої інституції, доповідачка розповіла про ролю останньої у розвитку шевченкознавства в Америці та в започаткуванні ще на початку 1950-их років традиційних щорічних підсумкових шевченкознавчих конференцій, які відтак стали провадитися спільно з НТШ-А та іншими науковими українськими організаціями в Америці.

Старший науковий працівник відділу шевченкознавства Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАНУ О. Боронь відзначив, що його доповідь підготовано у рамках заходів НТШ в Америці для публікації двотомного коментованого видання матеріялів „Тарас Шевченко в критиці" (перший том, що охоплює прижиттєву рецепцію, вже передано до друку). Київський вчений-шевченкознавець докладно зупинився на нечисленних оголошеннях в російській пресі про підготування до друку „Мальовничої України".

Зокрема дослідник, розглянувши досвід попередніх повних зібрань творів Т. Шевченка та арґументацію текстологів і мистецтвознавців, на підставі ретельної стилістичної аналізи поставив під сумнів Шевченкове авторство оголошення про „Мальовничу Україну", вміщене у петербурзькій газеті „Сѣверная пчела" 25 серпня 1844 року. Згадану публікацію в останньому академічному виданні творів митця в 12 томах подано в основному корпусі, як безперечно належну Т. Шевченкові. На думку О. Бороня, її слід друкувати в розділах „Додатки" або „Dubia" (тобто серед текстів, авторство Т. Шевченка щодо яких остаточно не доведене).

З-поміж інших публікацій, присвячених альбомові, дослідник виокремив рецензію Р. Подбереського-Друцького в польськомовній газеті „Tygodnik Petersburski" і професійну оцінку рецензента майстерности Шевченка-офортиста.

Провідний науковий співробітник Інституту літератури НАНУ О. Федорук на початку свого виступу покликався на доповідь „Проблема українських зв'язків Шевченка", що її виголосив у Ню-Йорку у травні 1972 року визначний історик і президент УВАН Олександер Оглоблин. Не з причини Т. Шевченка, а з вини – хоч, може, й несвідомої – шевченкознавства, „українські зв'язки Шевченка" є однією з найменш вивчених тем у науці, – зазначив доповідач.

У радянські часи можна було писати про що завгодно, лише не про українське оточення Т. Шевченка, яке формувало поета і яке Т. Шевченко зреформував. Але з цим і зараз біда, бо українських філологів-джерелознавців (а також текстологів) майже немає, – вважає О. Федорук. Тому проблема оточення Т. Шевченка – і не лише українського, а й російського та польського – досі є актульною проблемою, темою з дуже багатьма знаками запитання.

І далі прелеґент подав досліджені ним надзвичайно цікаві дані про одного Шевченкового товариша. Його прізвище для нефахівців нічого не промовляє. Проте свого часу він був близьким не тільки до Т. Шевченка, а й до Пантелеймона Куліша. Микола М. Білозерський у своїй відомій статті „Тарас Григорович Шевченко за спогадами різних осіб" написав про нього і про його взаємини з Т. Шевченком так: „Олексій Флорович Сенчило-Стефановський (родом з Ніжина) – іконописний живописець і вчитель малювання в Києво-Подільському училищі у 1840-1860-их роках був великим приятелем Шевченка. Про їхню близькість свідчить доволі значне листування між ними – тільки листів Шевченка до Сенчила-Стефановського було біля 20. 1845 року Сенчило-Стефановський став членом-співробітником Тимчасової комісії для розгляду давніх актів і влітку 1846 року разом з Шевченком (також співробітником цієї комісії) брав участь в археологічних розкопках могили Переп'ятихи біля Фастова (1846). Обидва – і Сенчило, і Шевченко працювали в комісії як художники".

Загальновідомо, що пізнаючи друзів або недругів тієї чи іншої людини, ми можемо суттєво поповнити наші уявлення про цю людину. І далі, навівши та порівнявши характеристики О. Сенчила у пізніших публікаціях Василя Барщевського та П. Куліша, О. Федорук дійшов висновку: правда може бути схована або скориґована іншими джерелами, які невідомі ентузіястичному дослідникові, або взагалі ще невідомі науці чи, найчастіше, назавжди втрачені.

У своїй доповіді член-кореспондент НАНУ літературознавець Т. Гундорова висвітлила тематику російськомовних повістей Т. Шевченка, виокремивши зокрема проблему співвідношення авторської маски Т. Шевченка як Кобзаря (у його ліриці) та Кобзаря-Дармограя – так підписував свої прозаїчні твори Т. Шевченко. Доповідачка розглянула проблематику російськомовних повістей також через призму авторських культурних проєктів, насамперед цивілізаційно-культурного проєкту, котрий Т. Шевченко почав розробляти в пору свого заслання, і який пізніше, за словами Т. Гундорової, ліг в основу філософії українського народництва.

У цьому зв'язку доповідачка навела думку Юрія Шереха про те, що 1860 рік став переломним у житті й творчості Т. Шевченка, – саме останні місяці й дні Т. Шевченка були наповнені турботами про друкування, а згодом і поширення його „Букваря", і вже „не сокиру, а тільки книжку ми бачимо в основі образу апостола правди і науки". Саме у повістях Шевченка накреслюється ціла культурно-освітня програма, логічним продовженням якої стали турботи навколо „Букваря". В основі цієї програми Т. Гундорова бачить три ключові ідеї – це потреба жіночої освіти, станова видозміна суспільства і хуторна культура.

Дослідниця далі розповіла про модифікації, яких зазнало ставлення Т. Шевченка у повістях до жінок, його зосередження на виховній місії матері. Сенс „жіночої постаті" визначається у його повістях культурним етосом – освітою і грамотністю. Шевченкові героїні у прозі – передусім читаючі жінки, – наголосила Т. Гундорова. Важливими є також перегуки між Кулішевою хуторною філософією і Шевченковим поетичним світобаченням. Безперечно, що пізній Т. Шевченко – інакший Т. Шевченко, ніж до заслання. Його зацікавлення освітою, написання і видання „Букваря" і намір видати інші народні підручники, поцінування середнього стану як основи національно-культурного розвитку, ґендерна освіта і хуторянство як основа культури середнього стану засвідчують цілісність і навіть програмність його художньої візії хуторної культури, – таким був висновок вченої-науковця.

У заключному слові президент НТШ-А д-р Г. Грабович узагальнив здобутки, досягнуті в ході здійснення Ювілейного проєкту НТШ-А для відзначення 200-річчя від дня народження Т. Шевченка. Нагадаємо, що Ювілейний проєкт Наукового Товариства ім. Шевченка в Америці передбачає три основні складові: видання англомовної монографії про Т. Шевченка, видання нових шевченкознавчих наукових праць разом з вченими з України та Ювілейна наукова Шевченківська конференція у 2014 році.

Президент НТШ-А представив присутнім сиґнальні примірники першого тому унікального видання „Тарас Шевченко в критиці" та комплекту, який складається з факсимільного видання 1841 року „Гайдамаків" Т. Шевченка, розлогої розвідки О. Федорука „Перше видання Шевченкових „Гайдамаків": історія книжки" та монографії Г. Грабовича „Шевченкові „Гайдамаки": поема та критика". Д-р Г. Грабович наголосив на виключно продуктивній праці усіх учасників цього проєкту – і з числа дослідників діяспори і, особливо, вчених Інституту літератури Національної Академії Наук України: їхні останні наукові доробки суттєво поповнюють скарбницю шевченкознавства.

На завершення д-р Г. Грабович визначив необхідним зосередити зусилля для якнайповнішої реалізації плянів видання, за його словами, тієї праці, яку можна окреслити як „opus magnus" усього проєкту – двотомного збірника критики поетичної творчости Кобзаря, цієї „кардіограми" тогочасного літературного процесу, в умовах якого і творив Т. Шевченко.

Пресова група НТШ-А

Хресна хода у Львові

Марта Осадца

ЛЬВІВ. – 7 квітня, у Хрестопоклонну неділю, котра цього року збіглася з святом Благовіщення Пресвятої Богородиці, вулицями Львова пройшла молитовна Хресна дорога, яку традиційно організувала Львівська архиєпархія Української Греко-Католицької Церкви.

Очолив ходу Архиєпископ і Митрополит Львівський Ігор Возняк. У ній взяли участь духовенство, монашество, студенти, представники влади міста і области – близько 20 тис. осіб.

На фото: Хресна хода у Львові. (Фото: Маріанна Осадца)

Патріярх Філарет – про Волинську трагедію

КИЇВ. – Патріярх Української Православної Церкви Київського патріярхату Філарет 28 березня закликав, з нагоди 70-річчя трагедії на Волині, схилити голови в пам'ять про жертви та виголосити за них молитви.

„Український та польський народи є християнами, а Господь Ісус Христос закликає нас прощати провини один одному, закликає до любови й миру між собою", – говориться у зверненні Патріярха, який зазначив, що у минулому взаємини між двома народами були непростими, однак, чорні сторінки не повинні визначати сьогодення.

„Від імені Української Православної Церкви Київського патріярхату, від себе особисто звертаюся до братів-поляків, засвідчуючи: ми прощаємо і просимо вас про прощення. Мир між нашими народами нехай буде нерукотворним пам'ятником жертвам конфлікту. Нехай Господь упокоїть їхні душі в оселях праведників! Вічна їм пам'ять!", – закликав Патріярх Філарет. *(„Gazeta.ua")*

В Україні набув чинности податок на нерухомість

КИЇВ. – Від 15 квітня українці почали отримувати квитанції для сплати податку на нерухомість. Міністерство доходів і зборів визначило, що власники квартир площею понад 120 квадратних метрів будуть платити 300 грн. податку, а будинків площею 250 кв. м і більше – 800 грн.

Крім того, за кожен квадратний метр понад пільгову площу для мешкань житловою площею від 120 до 240 кв. м і житлових будинків житловою площею від 250 до 500 кв. м виплата складе 1 відс. мінімальної платні, встановленої на 1 січня цього року.

Для мешкань житловою площею понад 240 кв. м і будинків з житлоплощею понад 500 кв. м розмір податку визначили на рівні 2.7 відс. мінімальної платні. На 1 січня 2013 року мінімальна платня становила 1,147 грн. Таким чином, середня сума податкових виплат може скласти близько 300 грн. за квартиру і до 800 грн. за будинок

Власники нерухомости, яка підлягає оподаткуванню, з 15 березня почали отримувати інформацію про суму податку та платіжні реквізити.

Податківці уточнюють, що виплатити податок потрібно буде протягом двох місяців з моменту отримання квитанції. За цей же термін необхідно зв'язатися з чиновниками у разі незгоди із вказаною сумою збору.

Нагадаємо, що не оподатковуються: мешкання, площа яких не перевищує 120 кв. м., житлові будинки площею до 250 кв. м., садові і дачні будинки, нерухомість, яка належить багатодітним родинам та сім'ям, які виховують трьох і більше дітей. *(„Кореспондент")*

ШАНОВНІ ДОПИСУВАЧІ!

Порівняно невеликий обсяг тижневика і значне число пропонованих редакції матеріялів змушує звернутися до Вас з проханням надсилати до публікації тексти листів обсягом не більше, ніж 500 слів, тобто три-чотири сторінки машинопису, через два інтервали. Редакція залишає за собою право скорочувати довгі тексти і виправляти їх згідно з чинним правописом. Просимо утримуватися від відступів від обраної теми для опису сторонніх щодо неї питань. В електронних листах просимо вказувати поштову адресу і телефон автора. **Редакція**

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Акція „Вставай, Україно!" у Полтаві

ПОЛТАВА. — 13 квітня відбувся марш та віче опозиції в рамках загальнонаціональної акції „Вставай, Україно!". За повідомленням пресслужби „Батьківщини", на акцію зібралися 8,000 жителів области, інформаґенції повідомляють про 5,000 осіб, а в Міністерство внутрішніх справ нарахували 2,000 учасників. У вічу на Театральній площі Полтави взяли участь провідники об'єднаної опозиції Арсеній Яценюк, Олег Тягнибок та інші депутати. Провідника УДАР-у Віталія Кличка, який напередодні взяв участь у вічу в Харкові, в Полтаві не було. Перед цим центральними вулицями міста пройшов марш на чолі з провідниками опозиції. Учасники акції пронесли вулицями Полтави національні прапори та прапори опозиційних партій, а також плякати з гаслами „За Україну, за її долю, за честь і волю, за народ!", „Україні волю! Юлі Волю!", „За достойну пенсію!", „За справедливу зарплату!" тощо. 12 квітня опозиція провела акцію в Харкові. Напередодні її проведення заборонив Харківський окружний адміністраційний суд. У центрі Харкова дорожній рух на багатьох вулицях був заблокований протягом усього дня. Посадник Харкова Генадій Кернес звинуватив у проблемах з транспортом опозицію і пояснив велику кількість громадського транспорту на вулицях ремонтом доріг. *(Бі-Бі-Сі)*

Проєкт змін до Конституції

КИЇВ. — Верховна Рада України 16 квітня подала до Конституційного суду закон про внесення змін до 98-ої статті Конституції. У парляменті за це проголосував 351 депутат. Не голосувала фракція УДАР Віталія Кличка. Закон передбачає розширення повноважень Рахункової палати. Згідно з законопроєктом, Рахункова палата зможе контролювати не лише видатки державного бюджету, але й надходження до нього. Автором проєкту є Президент України Віктор Янукович. *(Бі-Бі-Сі)*

Україна відмовила в притулку

КИЇВ. — Державна міґраційна служба України відмовила в наданні притулку активістові „Іншої Росії" Олексієві Дев'яткінові і журналістці Джені Курпен. „Нам відмовили в наданні статусу біженця, рішення датоване 22 березня", – повідомила 10 квітня Д. Курпен. Вже подана і прийнята до розгляду апеляційна скарга на це рішення міґраційної служби Апеляційним судом Києва. О. Девяткін і Д. Курпен поїхали до Києва і попросили в українських міґраційних органів політичний притулок, побоюючись в Росії переслідування у справі про заворушення на Болотній площі. 6 травня 2012 року узгоджений з московською владою „марш мільйонів" на Болотній площі переріс у сутички демонстрантів з поліцією. Опозиція звинуватила поліцію у перешкоджанні акції, а поліція звинуватила опозицію в навмисній провокації. Почалися заворушення, було затримано понад 400 осіб. У день „маршу" були порушені кримінальні справи. *(„День")*

Кількість затриманих осіб зменшилася

КИЇВ. — Кількість осіб, які перебувають у слідчих ізоляторах (СІЗО), зменшилася на 12 тис. Про це 15 квітня повідомив голова Державної пенітенціярної служби (ДПтС) України Олександер Лісіцков. Він зазначив, що на ситуацію з наповненням СІЗО позитивно вплинуло впровадження норм нового Кримінального процесуального кодексу, зокрема обрання судами альтернативних запобіжних заходів. „Якщо раніше до СІЗО щомісяця надходило у середньому 4,000 заарештованих, то нині – не більше 900 осіб", – уточнив посадовець. За його словами, з огляду на обмежене фінансування це надає можливість покращити умови тримання осіб, узятих під варту, зокрема, їх медичне забезпечення та харчування. За даними ДПтС, у 2013 році відомство профінансоване на 40 відс. від потреб. *(„Укрінформ")*

АМЕРИКА І СВІТ

Теракти у Бостоні

БОСТОН. — 15 квітня в Бостоні відбувався маратон, у котрому брали участь люди з різних країн світу. Маратон почався з хвилини мовчання в пам'ять жертв розстрілу в школі в Конектикаті. Приблизно через годину після того, як перший бігун перетнув кінцеву лінію, пролунали два вибухи поблизу від кінцевої лінії маратону, в районі Коплі-Скверу. Вислідом цього теракту загинули три особи і отримали поранення понад 140 осіб. Шестеро осіб перебуває у критичному стані. Покищо неясно, що стало причиною вибухів. Федеральне бюро розслідувань координує розслідування „ймовірного теракту". У телевізійному зверненні Президент Барак Обама пообіцяв притягти винних у вибухах до відповідальности. „Ми з'ясуємо, хто це зробив. Ми з'ясуємо, чому вони це зробили", – сказав глава держави. Бостонський маратон проводять щороку, цього разу в ньому взяли участь близько 23 тис. бігунів, а сотні тисяч людей спостерігали за ним. Участь у Бостонському маратоні 15 квітня взяли шестеро українців – Василь Боков, Андрій Філ, Алла Камердинер, Валентина Хамайко, Сергій Шумко та Андрій Оністрат. Маратон відбувається у День патріотів, це свято в штаті, яке вшановує перші бої Американської революції 1775 року. Заходи безпеки посилили у Вашінґтоні, Ню-Йорку та Лондоні, де 21 квітня також пройде маратон. Президент України Віктор Янукович висловив співчуття Президентові США Б. Обамі, а Міністер закордонних справ України Леонід Кожара заявив, що Київ засуджує злочинні дії, які призвели до загибелі і травмували багатьох осіб, і закликав міжнародну спільноту об'єднати зусилля в боротьбі з тероризмом. *(„Голос Америки", Бі-Бі-Сі, УНІАН)*

Президентом Венесуелі став Н. Мадуро

КАРАКАС, Венесуеля. — Кандидат від соціялістів Ніколас Мадуро з мінімальним відривом переміг на президентських виборах у Венесуелі. Н. Мадуро, якого покійний провідник країни Уґо Чавес обрав своїм наступником, отримав 50.7 відс. голосів. За кандидата від опозиції Енріке Каприлеса віддали 49.1 відс. голосів. Як заявила виборча комісія, результати виборів є „незворотніми". Однак, Е. Каприлес заявив, що відмовляється прийняти результат без перерахунку голосів, і висловив впевненість, що Н. Мадуро програв вибори. За його словами, під час голосування, яке відбулося 14 квітня, були зановані понад 300 тис. випадків порушень, які необхідно розглянути. Вбраний у кольори венесуельського прапора, Н. Мадуро на вічу своїх прихильників перед президентським палацом заявив, що виборов „справедливу, законну і конституційну" перемогу. Проте перевага, з якою йому вдалося перемогти, стала відчутно меншою, ніж в У. Чавеса, який переміг Е. Каприлеса на виборах у жовтні минулого року. В голосуванні взяли участь майже 80 відс. виборців. У. Чавес, який помер від раку на початку березня, назвав Н. Мадуро своїм наступником. Після смерти У. Чавеса Н. Мадуро став виконувачем обов'язків глави держави. *(„Газета по-українськи")*

Північна Корея погрожує

ПХЕНЬЯН, Північна Корея. — Північна Корея виступила з новими погрозами на адресу Південної Кореї та обіцяла вдатися до відплатних дій з приводу протестів 15 квітня в Сеулі, які, як сказано, „завдали шкоди гідності" керівництва в Пхеньяні. Військові кола Північної Кореї погрожують ужити „негайних" дій проти Південної Кореї, якщо та не вибачиться за невеликий протест, під час якого спалено зображення північнокорейських провідників. Заява, яку прочитано по державному телебаченню 16 квітня, включала характерну підбурювальну риторику з обіцянкою нищівної відплати за те, що названо „величезним кримінальним актом" з боку протестувальників. Погроза надійшла в час, коли північні корейці продовжують дводенні святкування з нагоди дня народження основоположника Північної Кореї Кім Ір Сена. Багато спостерігачів вважало, що Пхеньян відзначить ці роковини провокаційним випробуванням ракети, але відзначення пройшли спокійно. *(„Голос Америки")*

До Львова привезли мощі св. Івана Боска

Марта Осадца

ЛЬВІВ. – 6 квітня до міста привезли мощі св. Івана Боска. Урочиста хода з саркофагом пройшла до храму Покрови Пресвятої Богородиці Української Греко-Католицької Церкви, яким опікується Згромадження Салезіян. Біля храму саркофаг з мощами зустрічали отці-салезіяни, сестри-салезіянки, салезіянська молодь, учні гімназії блаженного Климентія Шептицького, отці та чисельно згромаджені вірні.

Саркофаг встановили у храмі. Після Літургії присутні мали змогу припасти до мощів, помолитися і попросити заступництва у св. Івана Боска.

Благословіння св. Івана Боска для українців попросив перший український Єпископ Салезіянського згромадження УГКЦ, перший Єпископ для українців греко-католиків в Арґентині Андрій Сапеляк.

„Ми вітаємо прибуття святих мощей о. Івана Боска, апостола і покровителя дітей та молоді, особливо найбільш потребуючих, до нашого краю. Дай, Господи, щоб ми наслідували його святе життя, щоб стати вірними свідками Твоєї істини та любови. Подай нам за посередництво св. Івана Боска допомогу і захист, особливо нашим дітям і нашій молоді. Отче дон Боско, дякуємо, що ти між нами. Прийми нас, прийми нашу Батьківщину, зроби нашу Україну твоєю Батьківщиною. Пошли нам багато покликань, помнож наші доми, щоб Україна знала твою духовність, радість, веселість. Наш народ натерпівся багато, а тепер нові покоління хочуть втішатися з твоїм духом", – мовив у молитві Владика Андрій.

Мощі перебували у храмі до 8 квітня. Потім їх перевезли до Монастиря сестер-салезіянок і цього ж дня увечорі – до Архикатедрального собору св. Юра.

Людей зібралося надзвичайно багато. Через усе подвір'я собору простягнулася черга бажаючих приступити до мощів. Були нічні чування з молитвами до св. Івана Боска.

Зранку 9 квітня у соборі була відслужена Літургія, після якої мощі відбули до Катедрального собору Успіння Пресвятої Діви Марії Римо-Католицької Церкви (РКЦ), де була відслужена Літургія за римо-католицьким обрядом.

Потім саркофаг з мощами перевезли до Перемишлян і встановили у храмі свв. Петра і Павла. А від вечора 10 квітня до ранку 11 квітня мощі перебували у храмі свв. Миколая і Анни (РКЦ) міста Бібрки.

Звідти мощі повезли до Ужгороду.

Мощі перевозять місцями чернечого згромадження, яке заснував св. Івана Боско. Це одне з найбільших чернечих згромаджень Католицької Церкви, до якого належать близько 17,000 отців та братів, які працюють у 130 країнах світу. Своїм головним завданням салезіяни вважають всебічний розвиток молодої людини на основі християнських цінностей і за допомогою славнозвісної „запобіжної системи" виховання о. І. Боска, яка полягає у тому, щоб запобігти помилкам та гріхам дітей, створюючи добрий родинний дух і захоплюючи їхню увагу цікавими заняттями.

Серед відомих українських салезіян є о. Степан Чміль – перший український салезіянин, один з вихователів теперішнього Папи Франциска, а також Владика А. Сапеляк.

Мощі св. Івана Боска біля собору св. Юра у Львові. (Фото: Марта Осадца)

Білий Дім схвалює вихід на волю Ю. Луценка

Нижче вміщуємо оприлюднений Білим Домом 8 квітня текст заяви речниці Ради національної безпеки США Кейтлін Гайден з приводу звільнення колишнього Міністра внутрішніх справ України Юрія Луценка з ув'язнення і щодо загальної ситуації в Україні.

Сполучені Штати Америки втішені рішенням Президента Віктора Януковича помилувати колишнього Міністра внутрішніх справ Юрія Луценка і колишнього Міністра охорони довкілля Георгія Філіпчука. Це важливий крок в напрямку пошуку відповідей на проблемні питання демократії і верховенства права в Україні, хоч би як багато ще залишалося для цього зробити.

Ми закликаємо українську владу припинити всі політично мотивовані переслідування, впроваджувати комплексну правову реформу, яка б запобігла повторенню подібної вибірковости правосуддя, і повною мірою виконати рекомендації Організації безпеки і співробітництва в Європі, надані після парляментських виборів 2012 року.

Сполучені Штати рішуче підтримують прагнення українського народу до демократичного, заможного европейського майбутнього, що може матеріялізуватися лише шляхом продовження демократичних реформ і дотримання верховенства права. Ми залишаємося відданими зміцненню наших двосторонніх взаємин на основі наших спільних трансатлантичних цінностей.

Вашінґтон

АКТУАЛЬНА ТЕМА

Примирення, а не капітуляція

Володимир В'ятрович

З початку лютого у сусідній з Україною Польщі стартувала медіа-кампанія „Волинь-1943". З того часу не минає тижня, аби якесь з польських загальнонаціональних видань не присвятило б темі польсько-українського конфлікту статті на своїх шпальтах. Судячи з активного старту, цьогорічна інформаційна хвиля буде принаймні не меншою за ту, яка піднялася з нагоди 60-их роковин подій на Волині.

Тональність публікацій навіть у далеких від радикальних польських середовищ свідчить, що вона, крім того, буде ще й аґресивнішою. Якщо 10 років тому писали здебільшого про „Волинську різню", часом навіть використовувався термін, поширений в українських медіа, – „Волинська трагедія", то цього року виразно домінує визначення „геноцид на Волині". До ще цікавіших висновків можна дійти, якщо порівняти цьогорічне підготування до відзначень з тим, що робилося п'ять років тому, у 2008-му. Тоді, попри постійні старання радикальних „кресов'яцьких" середовищ, не вдалося розгорнути потужної інформаційної кампанії. Усе обмежилося публікаціями чи репортажами, які з'явилися влітку напередодні 11 липня – дня, який від 2003 року використовується для поминання польських жертв конфлікту.

Хоча Президентом Польщі на той момент був Лех Качинський, політик виразно правих поглядів, ініціятори відзначень 65-их роковин „Волинської різні" не отримали очікуваної державної підтримки для розгортання запланованої ними кампанії. Інститут національної пам'яті, очолюваний Янушем Куртикою, істориком, якого багато хто звинувачував у „надмірно національних" підходах до минулого Польщі, теж не став інструментом втілення їхніх маштабних плянів.

Головна причина такого стриманого підходу до відзначення історичної трагедії в 2008 році знаходилася не стільки у Варшаві, як у Києві. Тодішній Президент України Віктор Ющенко був одним з головних союзників Л. Качинського. Провідник польської держави розумів необхідність збереження приязних стосунків зі східним сусідом і не хотів, аби розпочата пресою кампанія про конфлікти минулого стала на заваді розвитку сучасної співпраці. Крім цього, керівництво Польщі після 2005 року чи не вперше зустрілося з небайдужим до власного минулого керівництвом України.

Попри те, що серед прихильників обох президентів були праві націоналістичні сили, вони змогли вийти на конструктивний діялог навіть довкола питань важкого минулого. У відзначенні жертв польсько-українського конфлікту з'явилася певна симетрія, яка проявлялася в паралельному відкритті пам'ятників українцям на польських теренах та полякам – на українських. В Україні тоді саме набирала обертів нова історична політика (подібна до того, що робилося в попередні десятиліття у Польщі), спрямована на відмежування від радянського тоталітарного минулого. І в цьому напрямку зав'язалася активна співпраця між установами двох країн, відповідальними за її здійснення.

Але повернемося у 2013 рік. Джерелом відчутної сьогодні радикалізації настроїв у Польщі є не лише пожвавлення тут діяльности радикальних сил, але й байдужість сучасної української влади до власної історії. Поляки не могли не помітити, як легко Президент України Віктор Янукович відрікся від відстоювання концепції Голодомору як геноциду, яким активно займалася дипломатія попереднього президента. Як на догоду східньому сусідові Міністерство освіти України цензурує підручники з історії, а суди позбавляють звання національних героїв, незручних для російського керівництва діячів українського минулого. Очевидно, саме ця „історична піддатливість" української влади провокує деяких польських політиків на радикальні кроки. Вони бажають скористатися нагодою, щоб отримати від індиферентної до історії своєї країни влади усі потрібні для них „вибачення" та „засудження". І цілком можливо, що отримають усе для них потрібне, адже „засудження злочинної УПА" – це унікальний для В. Януковича хід, який дозволяє йому одночасно задовольнити східнього і західнього сусідів.

У польській пресі натрапляємо на інформацію про чимало різних ініціятив, які готуються до 11 липня цього року. Мова йде про нові книги, документальні фільми і навіть маштабний художній фільм. Однією з найабсурдніших на сьогодні є заява групи військових реконструкторів про спробу відтворити волинські події літа 1943 року в містечку Радимно. Дивну затію патронують досить поважні громадські діячі, і вона привертає значну увагу засобів масової інформації. Проте значно більшу занепокоєність викликають не такого роду дивацтва, а заяви духовних осіб.

Мова йде про коментар Архиєпископа Римо-Католицької Церкви в Україні Мечислава Мокшицького з приводу того, чому не вдалося підготувати спільну оцінку трагедії разом з греко-католиками. Попри духовний сан коментатора, його слова надто мало нагадують християнський принцип взаємного прощення, навпаки – у них звучить войовнича риторика. М. Мокшицький вважає неприйнятним запропоновану греко-католиками формулу примирення (до речі, запозичену з не менш тяжкого польсько-німецького досвіду) „вибачаємо і просимо вибачення", натомість уважає, що з українського боку має звучати лише каяття: „вибачте і просимо вибачення".

На жаль, це не поодинока одіозна думка служителя Церкви. Архиєпископ по суті озвучив позицію частини польського суспільства, яка, оглядаючись на минулу трагедію, хоче не примирення з українцями, а їхньої цілковитої капітуляції та зречення від власної історії. Радикальний коментар польського священика не спровокував аналогічної реакції з українського боку.

Через кілька днів після заяви М. Мокшицького Синод Української Греко-Католицької Церкви оприлюднив свою офіційну позицію в оцінці Волинської трагедії. „Ми, як єпископат, не хочемо входити в історичну полеміку, – читаємо в цьому тексті, – також ми не маємо на меті виступати з звинуваченням когось. Наше завдання – дати християнську оцінку тим фактам для того, щоб ми справді могли загоїти наші рани, оздоровити пам'ять взаємним прощенням".

Заява УГКЦ була позитивно сприйнята Адамом Міхніком, одним з чільних польських інтелектуалів, редактором „Ґазети Виборчої". „Це заклик до того, – пише він, – що є розумне і шляхетне в нашій природі, це голос проти двосторонньої ненависти. Дуже шкода, що цей лист зустрівся з неґативною реакцією з боку львівського Митрополита Римо-Католицької Церкви. Мова Митрополита, який відмовився від спільної заяви, – це не мова Івана Павла ІІ, то радше мова тих, що шукають скалку в чужім оці".

За кілька тижнів перед публікацією А. Міхніка свою позицію в цьому питанні оголосив колишній Президент Польщі Олександер Кваснєвський. Він зазначив, що віссю польсько-українських взаємин не можуть бути трагічні сторінки минулого двох сусідніх народів. „Я, наприклад, вважаю, – сказав він, – що скільки б ми не старалися, проте сприйняття Бандери в Польщі і в Україні буде різне. Для нас це терорист, злочинець і український націоналіст, а для українців, особливо в Західній Україні, це борець за незалежність України, який використовує тогочасну політичну кон'юнктуру, а водночас він застосовує методи терору, яких не цуралися й польські герої, до яких ми ставимося як до світлих постатей нашої історії".

Отже, попри загальну радикалізацію в польському суспільстві, почали звучати голоси тих людей, які справді прагнуть порозуміння з українцями, які розуміють ціну можливих „вибачень" та „засуджень" з вуст теперішньої української влади і не готові приймати їх, користаючись політичною кон'юнктурою. Важливо, що ці голоси належать авторитетним особам, спроможним формувати громадську думку в державі.

Очевидно, назріла пора, аби й з українського боку, крім заяв з боку Церкви, зазвучав голос представників громадськости. Тоді справа примирення між українцями і поляками не виглядатиме такою примарною, попри несприятливу політичну ситуацію. Можливо, навпаки, це примирення на громадському рівні, позбавлене бездушного та формалістичного підходу, характерного для чиновників, матиме міцніші коріння. І прагнення капітуляції іншої сторони назавжди зникне з діялогу між нашими народами.

Д-р Володимир В'ятрович – директор Центру історії державотворення України ХХ ст. в Національному університеті „Києво-Могилянська академія", голова Вченої ради Центру досліджень українського визвольного руху, колишній директор Архіву Служби безпеки України.

АМЕРИКА І СВІТ

Британія прощається з М. Течер

ЛОНДОН. — 17 квітня у британській столиці відбулася велична церемонія прощання з Марґарет Течер – першою жінкою, яка стала прем'єр-міністром, і очолювала уряд 11 років (1979-1990). Траурна процесія від каплиці у Вестмінстерському палаці і в супроводі почесного військового кортежу прибула до собору св. Павла. Серед гостей – британський Прем'єр-міністер Дейвид Камерон та колишні керівники країни, а також закордонні гості: політичні діячі, урядовці тощо. Фактично (хоча не офіційно) державний похорон лейді М. Течер влаштували, вшановуючи її надзвичайні досягнення у політиці та глибокі реформи Британії, які визначають життя країни і досі. Британці тричі поспіль на виборах довіряли Консервативній партії на чолі з М. Течер керувати країною. Але її спадщину оцінюють неоднозначно. Багато представників опозиційної Лейбористської партії, віддаючи належне „залізній лейді", наголошують, що категорично не згідні з багатьма аспектами її політики, які, на думку критиків, поглибили нерівність в країні. Деякі опоненти консерваторів звинувачують уряд у намаганні відбілити суперечливу спадщину М. Течер і, як кажуть найбільш запеклі, „канонізувати течеризм". Проте в день похорону сподіваються, що політичні суперечки й оцінки можуть зачекати. *(Радіо „Свобода")*

М. Саакашвілі залишиться в політиці

ТБІЛІСІ, Грузія. — Президент Грузії Михайло Саакашвілі плянує залишитися в політиці, якщо йому „не вдасться влаштуватися трактористом". Про це він заявив 17 квітня. Глава Грузії зазначив, що до юридичної діяльности він повертатися не має наміру, незважаючи на наявність відповідної освіти. Президент висловив намір „знову боротися за свободу і незалежність своєї країни. Але якщо мене не візьмуть трактористом, і я думаю, що не візьмуть, тоді я бажав би стати радником майбутнього президента", – розповів він. Крім цього, М. Саакашвілі зазначив, що йому надходять численні пропозиції від міжнародних організацій. Однак, їхати за кордон він не збирається доти, поки країна не стане вільною і не позбавиться існуючих загроз. *(„Кореспондент")*

Суд визнав Г. Мубарака невинним

КАЇР, Єгипет. — Суд визнав екс-президента Єгипту Госні Мубарака невинним у причетності до загибелі демонстрантів під час придушення акцій протесту в 2011 році. Він може бути звільнений з-під варти в залежності від результатів судових засідань за іншими звинуваченнями проти нього. Г. Мубарак підозрювався у застосуванні сили під час придушення акцій протесту навесні 2011 року. Жертвами тих подій стали понад 800 осіб, сам Г. Мубарак був змушений піти у відставку. Відповідно до початкового вердикту, який винесли 2 червня 2012 року, суд не знайшов прямих доказів надання експрезидентом права поліції використовувати бойові набої, але врахував його непряму причетність, засудивши до довічного ув'язнення. У січні 2013 року суд задовольнив апеляцію про перегляд вироку і повторив судовий процес у зв'язку з „незадовільною" роботою прокурора. В останні місяці здоров'я Г. Мубарака значно погіршилося, і з камери у в'язниці „Тора" він був переведений у військову лікарню. На судових засіданнях був присутній, лежачи на медичних ношах. *(„Газета по-українськи")*

Імена 18 росіян з „списку Маґнітського"

ВАШІНҐТОН. — Департамент фінансів США 12 квітня опублікував імена 18 осіб, яких включать до так званого „списку Маґнітського". Як повідомляли раніше джерела в Конґресі США, 16 з них безпосередньо пов'язані з справою померлого в тюрмі юриста Сергія Маґнітського. Зокрема до списку потрапили слідчі російського Міністерства внутрішніх справ Олег Сільченко і Наталя Виноградова, які вели справу С. Маґнітського, а також Іван Прокопенко – начальник тюрми, де перебував юрист. До осіб, включених до цього списку, застосують візові й фінансові обмеженням у США відповідно до „закону Маґнітського", ухваленого Конґресом минулого року. *(Бі-Бі-Сі)*

Закордонні читачі „Свободи“

Щотижня адміністрація „Свободи“ висилає свіжі числа газети до передплатинків в Австралії і Европі, Азії та Південній Америці. Також і в Україні. В редакції тижневика ще не забули часи, коли таке висилання в Україну було неможливим. Не можна було і привезти газету, тому що обшуки закордонних українців при в'їзді до СРСР були особливо ретельними. Усе ж „Свобода“ навіть у найважчі часи підтримувала зв'язки з Україною, друкувала дописи, не називаючи авторів, мала навіть рубрику „Хоча лист і приватний“, покликану полегшити долю авторів листів в разі їх переслідування з боку влади.

Тепер обставини змінилися. Редакція отримує щотижня лише електронною поштою близько 60 листів з України, чимало їх приносить і звичайна пошта. Тижневик має постійних дописувачів в різних регіонах України, які постійно інформують видання про події у їхніх місцевостях. І саме ці повідомлення виявляють тривожну особливість в діяльності засобів масової інформації України. До „Свободи“ пишуть, що в Україні вже майже немає незалежної преси, усі провідні видання належать тим чи іншим олігархічним кланам і пропаґують їхню політику, слухняно „ходять на ланцюжку“, працюють „в ручному режимі“.

2 квітня Незалежна медіа-профспілка України відіслала маніфест „За дотримання в Україні прав людини та законности щодо прав журналістів, засобів масової інформації, забезпечення права на вільний доступ до інформації та свободу слова“ Президентові України Вікторові Януковичеві, Прем'єр-міністрові Миколі Азарову, Голові Верховної Ради України Володимирові Рибакові та іншим посадовим особам. Маніфест підписали 22-28 березня 383 особи під час проведення у Києві X Міжнародного фестивалю документального кіна з прав людини. У маніфесті зазначено, що лише за 2012 рік кількість порушень прав журналістів досягла 498 випадків. Це побиття, залякування, незаконні затримання, обшуки, грабежі та знищення майна і професійного обладнання. Мало надії, що цей протест буде почутий.

За таких умов слово незалежної закордонної газети набирає особливого значення. І про це пишуть кореспонденти „Свободи“ в Україні, які відзначають, що на тижневик чекають у багатьох містах і селах, читають його, навіть передають з села до села. Потрапляє „Свобода“ в Україну переважно завдяки передплаті, здійсненій її читачами у США і Канаді, тому що фінансовий стан більшости читачів в Україні не дозволяє їм видати гроші з родинного бюджету на закордонне видання, а бюджет „Свободи“ теж замалий для висилання газети в Україну. Добре усвідомлюючи значення закордонного українського слова для утвердження демократії в Україні, особливо тепер, коли там перебрав владу авторитарний режим, передплату „Свободи“ її читачі подарували багатьом університетам, громадським організаціям, незалежним газетам, окремим активним громадянам. Усе ж потреба у поширенні правди про українське життя, яке здійснює „Свобода“, ще велика, тому засобом допомоги тим патріотам, які продовжують боротьбу за демократичну, справді українську державу, стає передплата тижневика. Не варто чекати конкретних звертань з цього питання: редакція тижневика поінформована про те, де саме найбільше потрібна „Свобода“. Не кожен з закордонних українців може узяти особисту участь у подіях, що відбуваються на українській землі, але кожен може допомогти у розвиткові національної свідомости через передплату „Свободи“ для українців в Україні. Для такої передплати є три способи: летунською, звичайною або електронною поштою. Про умови можна дізнатися телефоном: (973) 292-9800, дод. 3042. Не баріться з Вашим рішенням!

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Газета заснована у 1893 році — Видає Український Народний Союз

Головний редактор: Рома Гадзевич
Редактори: Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто

FOUNDED IN 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

☎ (973) 292-9800
Fax (973) 644-9510
E-mail: svoboda@svoboda-news.com
Website: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to:
Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Передплата: $65.00 на рік, $40.00 на півроку.
Для членів УНСоюзу – $55.00 на рік, $35.00 на півроку.

Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda“.
Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ“

Адміністрація / Оголошення

Володимир Гончарик — ☎ (973) 292-9800 x 3040, **Fax** (973) 644-9510, **E-mail** adukr@optonline.net

Передплата

Марійка Пенджола — ☎ (973) 292-9800 x 3042, **E-mail** subscription@svoboda-news.com

ІСТОРІЯ

Гіркий спомин про безрадісне життя

Олександер Вівчарик

Микола Петренко

Спогади учасника Другої світової війни Миколи Петренка у невеликому зшитку приніс мені його син Олег. М. Петренко записував те, що безпосередньо пережив і що запам'яталося.

Народився М. Петренко в селі Попівці, на Черкащині, 26 грудня 1925 року. Найстрашнішого 1933 року в Попівці померло з голоду чи не найменше людей, порівняно з іншими селами Смілянщини. Навесні 1933 року у колгосп приїхав Станіслав Косіор, перший секретар Центрального комітету Комуністичної партії (більшовиків) України. Разом з батьком М. Петренка, який тоді був головою колгоспу, підходив до польової кухні, де варили обід.

С. Косіор запитав: „Як сталося, що у вас від голоду померли одиниці, а в сусідніх Санжарисі і Ташлику по пів села вимерло?“

Батькові М. Петренка треба було змовчати, а він розповів, що у „Заготзерні“, куди здавали хліб, не вистачало приміщень, тому частину зерна привезли до Попівки, а коли люди почали вмирати з голоду, батько відкрив комору з зерном і дозволив варити з нього людям їжу.

М. Петренко стояв під дверима і чув, як С. Косіор грюкнув кулаком по столу: „Яке ти мав право лізти в державну комору? Судити тебе будемо, як ворога народу!“

Того разу С. Косіор про батька не заявив. Але 8 вересня 1938 року батька розстріляли в Черкасах. У справі батька зберігся донос, підписаний двома односельцями, яких він врятував від голодної смерти.

М. Петренка німці забрали працювати на паровозоремонтний завод, потім – аж на Херсонщину. Ішов додому пішки через усю Україну. 28 січня 1944 року мобілізували М. Петренка до війська. Призовників 18 днів тримали в Смілі, а потім забрали на фронт. На передову лінію потрапили у сусідньому Звенигородському районі. Видали воякам старі шинелі і шапки. Зброю наказали шукати самим. Один знайшов німецьку ґвинтівку, інший – радянську. М. Петренко теж знайшов радянську, але виявилося, що вона після пострілу не викидала гільзи. Потім ще знайшов… Аж у травні, в Бесарабії, тим, хто вижив, видали карабіни.

Під кінець війни М. Петренка послали на двомісячні курси молодших командирів. З них повернувся сержантом. Був призначений командиром відділення. 7 травня під час наступу на Берлін молодого сержанта скосив ворожий кулеметник. У рідне село прийшла „похоронка“, в якій матір сповіщали, що син загинув смертю героя.

Але М. Петренко вижив. Бойовий побратим з сусідньої з Попівкою Тернівки витягнув товариша по зброї з поля бою під шаленим обстрілом. Разом з ще одним попівчанином заніс його до польового шпиталю. Наступного дня пішли провідати земляка і почули, що він помер. Насправді М. Петренка пересилали з одного шпиталю в інший у Німеччині, Польщі, а потім і в Україні. Він був поранений у праву руку, праву нирку і хребет, його паралізувало. Згодом відпустило. Лише з Миколаєва він зумів подати звістку згорьованій матері. Мати полетіла до нього на крилах. Побачила його худющого, на візочку в садку.

Поранені голодували, були брудні.

Прийшов додому, а в селі теж голод 1946-1947 років. Пішов працювати в колгоспі.

Помер М. Петренко 29 грудня 2008 року. Він воював безстрашно і завзято, але держава вважала його, як сказав про таких людей Йосиф Сталін, лише ґвинтиком у радянській машині.

Сміла, Черкаська обл.

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Любімо Україну в кожному українцеві

Вже 22-ий рік ми, українці, маємо свою вільну самостійну і незалежну державу. Та, на превеликий жаль, за весь цей час незалежности ми не те що не піднялися вище за рівнем життя, а ще й значно опустилися, і то так низько, що далі просто нікуди вже опускатися.

Правда, дехто ще говорить, що ми стоїмо на краю прірви. А мені видається, що ми давно уже на її дні, і виходу звідти не видно. Це так явно і очевидно (та чи всім?) засвідчують всі наші внутрішні кризи, які ніяк не покидають нас, а й далі побільшуються і поглиблюються.

Хіба сьогодні менше бажаючих виїхати за межі країни у пошуках праці? Хіба наша молодь не шукає усіх можливих леґальних і нелеґальних шляхів виїзду в будь-які країни світу? За даними дослідження компанії „HeadHunter", яке проводили у першій половині листопада 2012 року, аж 91 відс. кваліфікованих фахівців зізналися, що думають про те, аби виїхати на роботу за кордон, оскільки українську молодь не влаштовує економічна та політична ситуація в країні.

А справді, що ж робити вдома? Можливо, якийсь патріот скаже: „Потрібно знову робити революцію". Та уже робили, і що з того вийшло? А необхідно діяти разом, однією дружною командою, відклавши все своє особисте, другорядне на потім, бо в нас спільна біда, а вона всіх, всюди і завжди організовувала, здружувала і єднала.

Наразі маємо чи не найбільше число в Европі безробітних, низькооплачуваних і з мізерною пенсією наших бідних українців, які заледве, як кажуть, „в'яжуть кінці з кінцями". А через це – жахливе число зростаючої кількости розлучень і дітей-сиріт, покинутих своїми батьками напризволяще. Тому й маємо перше місце у світі з підліткового алькоголізму, яке і дорослі успішно наздоганяють, і з работоргівлі, яка сьогодні дуже культурно називається – „трудова жіноча еміґрація". І в числі перших ми за корупцією. Хто цього не знає? Може, в цьому і є наша найбільша причина всіх наших бід?

А стрімкий ріст вражених СНІД та іншими інфекційними хворобами, розпуста, аборти свідчать про нашу велику духовну кризу. Так, власне, духовна криза, є коренем всіх криз. Цей факт визнало об'єднання представників Церков та інтелектуалів – патріотів України „Перше грудня". У своєму Зверненні 1 грудня 2011 року вони запитують: „В чому причина наших тривалих негараздів та як налагодити гідне життя суспільства?" І самі відповідають: „Першоджерело суспільних негараздів – не матеріяльна, а духовна убогість!"

Але ж це свідчить про погану працю священослужителів. Бо ж, власне, Церква першою покликана викривати всяке зло і всіма силами поборювати його, сіяти добро, чесність, справедливість, жертовність і милосердя до ближніх, тобто – спасенну любов. А маючи ще найбільшу довіру до себе людей, вона могла б поєднати народ. Та, на жаль, і Церква поділила його. Духовність і мораль відступили на задній плян. Протистояння і далі триває. І в той же час брудом порнографії, жорстокости, кровопролиття і зневаження духовних і високих національно-культурних цінностей переповнився весь інформаційний простір. В результаті маємо вульґарну, розбещену, розгнуздану, аморальну, з споживацькими інтересами і байдужу до вищих цінностей молодь.

Ось з цього приводу слова з промови Папи Бенедикта XVI до Єпископської Конференції 24 травня 2012 року: „Сьогодні Бога викреслено зі суспільного життя, зроблено страшним незнайомцем, що стало основою духовного та морального занепаду Европи".

До того ж, вже від перших часів визвольних змагань запорізьких козаків нас невідступно супроводжують наші північні сусіди, так звані брати-слов'яни, яким часто багато хто з нас приписує чи не всі причини наших бід. Я ж вважаю, що причиною негараздів найбільшою мірою є наші постійні внутрішні протистояння, розколи, зради, міжусобиці.

То що і як нам робити у нашому вкрай важкому становищі, коли люди втратили віру і в українських політиків, і в саму Україну, і в її майбутнє? Україну може врятувати тільки Господь через Церкву свою. Але, якби Церква у нас була одна… Це була б найпотужніша і найвпливовіша сила. До її голосу, мудрих порад і настанов мусили б прислухатися у важливих випадках і виконувати їх і вся влада, і всі інстанції держави. Це не фантазія і не ілюзія. Згадаймо з цього приводу хоча б ролю Церкви в суспільному житті Польщі чи Грузії.

Та, на жаль, виглядає, що ніхто з наших єрархів не піде на об'єднання заради порятунку нашого бідного народу. Усяка вищість призводить до найважчого гріха – гордині, яка проявляє себе через пихатість, зверхність, чванливість, зарозумілість, честолюбство, славолюбство, марнославство, егоїзм. Такі гріховні вади засліплюють душевні очі, породжують черствість, байдужість, жорстокість серця (тобто відсутність сумління), і тоді немає (бо й не може бути!) істинного добра (ні для себе, ні для інших!), правди, чесности та справедливости. От якби (а так і мало б бути) всі вищі церковні посадовці свідчили б своїм праведним та святим життям велику любов, то це б уже був рай на землі.

Під кінець свого життя, з гірким болем і розчаруванням Митрополит Андрей Шептицький говорив, що найбільший ворог українця – сам українець. У нас залишився останній шанс – це спасенна дорога любови. Українець для українця – це найближчий по крові і духу брат і сестра. Тож любімо Україну в кожному українцеві.

Протоєрей **Михайло Мельник**,
село Старі Кривотули,
Івано-Франківська область

Багатозначне історичне фото

Адольф Гітлер та вище керівництво фашистської Німеччини під час поминальних заходів за Юзефом Пілсудським у Берліні, на тлі символічної труни з польським прапором та орлом.

Товариство „Меморіял" ім. Василя Стуса відшукало в архівах цікаву фотографію Адольфа Гітлера – з моменту присутности фюрера на поминках з приводу смерти тодішнього польського керівника Юзефа Пілсудського.

У 1934 році А. Гітлер уклав таємний договір з Ю. Пілсудським про війну з СРСР за українські та білоруські землі. За польсько-німецькою домовленістю, у випадку спільної перемоги Німеччини і Польщі над СРСР, окупована більшовицькою Росією у 1919-1920-их роках територія Української Народної Республіки мала дістатися полякам, а німці отримали б Білорусь.

Однак, керівник Польщі, українофоб та ініціятор репресій проти українців Ю. Пілсудський, несподівано для А. Гітлера помер 12 травня 1935 року. Через декілька днів був влаштований урочистий похорон у Кракові та жалобні заходи по всій Польщі, а в Берліні, за наказом А. Гітлера, відбулися поминальні заходи за Ю. Пілсудським на найвищому рівні.

В 1939 році, після німецького вторгнення в Польщу, А. Гітлер наказав військовій комендатурі виставляти щоденну почесну варту біля гробу Ю. Пілсудського. Адже їх поєднувало бажання захопити та розділити Україну, поневолити український народ.

Це фото дозволяє інакше подивитися на стосунки цих двох одіозних постатей XX ст. А також зрозуміти, чому сучасна Польща послідовно фальсифікує всі етапи українського національно-визвольного руху, бореться проти його символів та відновлення національної пам'яті українців. Поляки часів Ю. Пілсудського плянували за допомогою А. Гітлера задовольнити свої окупантські апетити, й обидва імперіялісти знайшли спільну мову. Нині ж, приховуючи це, вони намагаються за допомогою наклепів на УПА інформаційно перекласти на українців свою ганьбу співпраці пілсудчиків з гітлерівським режимом.

Товариство „Меморіял"
ім. Василя Стуса

Корінна нація має бути господарем

У Росії мешкає 6-10 млн. етнічних українців, написав Віталій Процюк в „Книзі пам'яті. 1944-2004". А московська газета „Ізвєстія" свого часу писала, що українське коріння має 20 млн. осіб („Свобода", 4 серпня 2000 ріку). Натомість в Україні проживає 7-8 млн. росіян, що дає 17 відс. від загалу.

Іншої думки дотримується Президент Росії Володимир Путін, який говорить, що в Україні проживає 17 млн. росіян. Це не відповідає правді. В. Путін ці факти перебільшує, що суперечить логіці та не відповідає здоровому глуздові. Для українців в Росії болючим є те, що їм перетнули і закрили зв'язок з рідною землею, з українським народом, з рідним корінням. Українцям в Росії Україну показують лише через викривлені окуляри.

У Росії немає жодної української церкви, жодної української газети, жодного українського театру, жодної окремої української школи.

Москва звинувачує Україну в утискуванні російської мови. Стверджується, що нібито в Україні російська мова витісняється з інформаційного простору. Це все – дезінформація і брехня. На Україні видається 1,195 газет російською мовою. На Україні налічується 2,399 шкіл з російською мовою викладання.

Це корінна нація має бути господарем у своєму домі, на своїй землі, а колонізатори, напливовий елемент, не повинні господарювати на українській землі і вчити, як мають українці жити у своїм домі, у своїй хаті...

Іван Лукачів,
Торонто

Шановні дописувачі!

Щоб прискорити опублікування в газеті Ваших статтей, листів та інших кореспонденцій, просимо надсилати їх до редакції електронною поштою на адресу svoboda@svoboda-news.com у форматі DOC.

Шевченківські читання в Ґлен-Спеї

Святослава Ґой-Стром

ҐЛЕН-СПЕЙ, Ню-Йорк. – Голова громадського комітету Ярослав Ґавур, за плечима якого – сотні організованих яскравих свят, запропонував відзначити 199-річчя від дня народження Тараса Шевченка. Порадились і вирішили 16 березня провести Шевченківські читання. Кожен вибирав улюблені твори. Вийшла цікава програма, що розкривала різні картини народного життя, проілюстрована віршами про козацьку добу, жіночу долю, боротьбу з московською займанщиною, посланнями до друзів, земляків, нащадків...

Звучали поезії у виконанні представників чотирьох поколінь. Я. Ґавур, Анна Плескун, Марія Гуґель читали уривки з поем „І живим, і мертвим", „Великий льох", „Сон", деклямували вірші наймолодші Маруся і Адріяна Шабльовські, Ганзуся Петрівська. З цікавими маловідомими віршами виступили Лариса Козак, Любов Ковалишин, Люба Наконечна.

На завершення програми звучали відомі пісні на слова Т. Шевченка у виконанні хористів Богдана Кандюка, Степана Палилика, Ганни Босак, А. Плескун, Марії Гуґель, Уляни Ковалик і Я. Ґавура.

Приємною несподіванкою на вечорі був виступ художника Рема Багаутдина, який оповів про свою творчу Шевченкіяну і подарував громаді свою роботу „Шевченко читає „Кобзаря".

Я. Ґавур подякував учасникам свята, особливо бабусям і матерям наймолодших учасників, що здебільшого прикрашають усі імпрези.

Учасники Шевченківських читань в Ґлен-Спеї, Ню-Йорк, (перший ряд зліва): Марія Гуґель, Уляна Ковалик, Анна Плескун, Ганна Босак, (другий ряд): Богдан Кандюк, Степан Палилик, Ярослав Ґавур. (Фото: Лариса Козак)

Загальні збори відділу ОУА

Олександра Юзенів

НЮ-ЙОРК. – Загальні річні збори відділу Об'єднання українців Америки (ОУА) „Самопоміч" відбулися 23 березня. Збори відкрила голова відділу Наталія Дума, яка привітала членів, о. Теодозія Ільницького та голову Головної управи ОУА Олега Лопатинського. Після спільної молитви, яку провів о. Т. Ільницький, та вшанування пам'яті членів відділу, які відійшли у вічність, вибрано президію зборів.

Про працю відділу звітувала голова Н. Дума та окремі члени управи. До важливіших ділянок діяльности належить суботня Школа українознавства (адміністратор Н. Дума, директор проф. Іван Макар), в якій навчається 170 учнів і працює 18 вчителів.

В домівці „Самопомочі" п'ять днів на тиждень постійно працюють Оксана Лопатинська (керівник канцелярії) та Ірина Далесіо (програмова референтка), які допомагають старшим людям у різних справах, а також відвідують немічних у домах і лікарнях. Вони також ведуть в домівці щотижнево руханку, влаштовують товариські зустрічі та поїздки до театрів і поза місто. В домівці є велика бібліотека. В листопаді кожного року відділ, за допомогою кредитівки, влаштовує для громади святковий обід з нагоди Дня Подяки.

Учасники загальних річних зборів відділу Об'єднання українців Америки (ОУА) „Самопоміч".

Голова Контрольної комісії Володимир Корнага подав звіт з перевірки діловодств відділу і адміністрації Школи українознавства та запропонував уділити уступаючій управі абсолюторію з признанням, що присутні підтримали оплесками.

На пропозицію Номінаційної комісії, яку очолювала Стефанія Семущак, головою відділу переобрано Н. Думу, а до управи увійшли Анастазія Гірняк, І. Далесіо, Дарія Дроздовська, О. Лопатинська, Неоніля Онуферко, Катерина Плішак, Надія Савчук і Анна Сафян. Контрольну комісію вибрано в складі: В. Корнага, Ярослав Оберишин і Володимир Сафян.

В пам'ять 80-річчя Голодомору

Оксана Бартків

ДЖЕРЗІ-СИТІ, Ню-Джерзі. – Осередок Спілки Української Молоді (СУМ) ім. Лесі Українки розпочав вшанування 80-ої річниці Голодомору 1932-1933 років в Україні Панахидою в церкві свв. Петра і Павла, яку відслужив о. Василь Путера. Після Панахиди головний виховник осередку Олена Тилко-Галькович з допомогою дружинників та юнацтва провела програму, присвячену цій даті.

У програмі взяли участь юнацтво, члени громади а також гості – Алла Куцевич, родина Мигалків, Світлана Карпій та Оля Дроздяк, які виконали монтаж „Свіча пам'яті Голодомору". З доповіддю виступила голова осередку СУМ Оксана Бартків. Гостем програми була свідок Голодомору Ніна Ковбаснюк.

У січні з ініціятиви осередку було відслужено Панахиду пам'яті Героїв Крут та проведено святкову програму, присвячену Дню Соборності. Сумівці відвідали українські родини та місцеві українські установи з різдвяною колядою, зокрема завітали до Українського Народного Союзу, до місцевого відділу Кредитової Спілки „Самопоміч". Сумівці допомагали в проведенні Великоднього базару.

Почесна стійка в церкві свв. Петра і Павла в Джерзі-Ситі, Ню-Джерзі. (Фото: Василь Бартків).

Отець Ігор Кошик з своїми вихованцями. (Фото: Марія Климчак)

Великдень в Українському національному музеї

Марія Климчак

ЧИКАҐО. – Український національний музей спільно з Шведським музеєм підготував цікаву програму великодніх традицій.

Швед Пол Мугр весь свій вільний час віддає праці в музеї. Він розповів, що у шведських родинах напередодні свята свіжозрізані з дерева гілки ставлять у воду, сподіваючись, що вони зазеленіють. Прикрашають їх розмальованим пір'ям, яке символізує прихід весни.

Великоднє яйце шведи виготовляють з картону, а в середину кладуть цукерку, також картонними гірляндами з малюнками курчат та прикрашають хати.

(Закінчення на стор. 9)

Великдень в Українському...

(Закінчення зі стор. 8)

22 березня в музеї була проведена екскурсія для дітей за проєктом „Родинний простір“, який започаткував о. Ігор Кошик з дружиною Ольгою при соборі свв. Володимира та Ольги. Досвід підказав, що це має бути інтерактивна екскурсія. Діти побачили колекцію ляльок у народних строях, почули про те, як співали гаївки та освячували кошики, дізналися, що цоканням писанок одна об одну можна пришвидшити прихід весни.

Наступного дня відбувся весняний базар, який у співпраці з музеєм провів 101-ий відділ Союзу Українок Америки. У постійній експозиції було представлено понад 600 писанок з колекції музею, яка включає мистецькі витвори славного писанкаря Бориса Савина, мисткині Віри Самиці та інших. Майстер-кляси з розпису писанок В. Самиці – улюблене заняття багатьох її учнів. Це проєкт групи молодих приятелів музею, який очолює Тамара Ганкевич.

Потрібно стати учасниками мистецького діялогу і працювати над собою, щоб зберегти писанковість української душі. Виховувати ці почуття потрібно з дитинства. І над цим працюють вчителі Української католицької школи св. о. Миколая. Вони приводять учнів на лекції до писанкової залі. Учителі Дарія Ганкевич, Меліса Матвіїшин та Анна Чичула навчали писанкарства учнів старших кляс. Учні сьомої кляси Школи українознавства „Рідна школа“ разом з вчителькою Вірою Лесик під час лекції розгадували закодовані писанкові розписи на роботах художниці Наталки Валенюк з Торонто.

Два ювілеї Володимира Щесюка

Ніна Василькевич

ЛІВОНІЯ, Мишиґен. – В цьому концертному сезоні симфонічна оркестра Лівонії святкує своє 40-ліття і 20-ліття праці в оркестрі її музичного керівника і дириґента Володимира Щесюка. На прохання маестро вся програма концерту, який відбудеться 27 квітня в „Clarenceville High School“, буде складатися з творів українських композиторів. Будуть виконані увертюра до опери Миколи Лисенка „Тарас Бульба“, танці з балету „Хустка Довбуша“, романс „Ой, ти, дівчино, з горіха зерня“ Анатолія Кос-Анатольського, Третій концерт для фортепіяна з оркестрою Мирослава Скорика та „Народне свято“ з „Закарпатських ескізів“ Вадима Гомоляки. В концерті візьмуть участь піяністка Анна Сорохтей і баритон д-р Марко Фаріон.

Цей концерт буде ще однією віхою у долі В. Щесюка, який народився на Волині, вчився у викладача Павла Кнюпфера, який його з вулиці привів до музичної школи. Батько не міг платити за навчання через безробіття і нестатки, то П. Кнюпфер сам всі роки оплачував заняття учня в музичній школі.

В. Щесюк закінчив два факультети Львівської консерваторії – оркестровий по клясу скрипки і оперно-симфонічної дириґентури в клясі проф. Юрія Луцева. Але протягом життя в СРСР над В. Щесюком тяжів вантаж сина „політично неблагонадійного“. На четвертому Всесоюзному конкурсі молодих дириґентів В. Щесюка не допустили до фіналу, скасували його стажування в Київському театрі опери і балету.

Та все ж головний дириґент Великого театру в Москві Юрій Симонов затвердив В. Щесюка на дириґентську працю. Він продовжив навчання в Московській консерваторії, дириґував виставами Великого театру „Мадам Батерфляй“, „Севільський цирульник“, „Кармен“, „Євґеній Онєгін“.

На прохання композитора Володимира Івасюка він дириґував виконанням його пісень на слова Ростислава Братуня, адаптував їх до симфонічної оркестри. Цей концерт був останнім в житті В. Івасюка.

1985 року В. Щесюк повернувся до рідного Львівського театру, працював викладачем у Львівській консерваторії. Восени він отримав пропозицію Кирґизького національного театру зайняти посаду головного дириґента. В. Щесюк погодився і за шість років праці зробив багато нових вистав, зокрема національної опери „Сепіль“ композитора Ніхата Османова.

В 1991 році В. Щесюк звернувся до Президента України Леоніда Кравчука з проханням допомогти йому повернутися для праці в Україну, та врешті змушений був виїхати до США. В Дітройті він дириґує Лівонською оркестрою, керує хорами церкви св. Йосафата, Школи при парафії Непорочного Зачаття, для яких написав багато нових пісень.

Його голос часто звучить на радіостанції клясичної музики. А недавно він заспівав при акомпаніяменті своєї дружини Люби нову пісню „Мама“, яку присвятив відомій в Дітройті акомпаніяторці Ользі Соловій на святкуванні її ювілею. Часто разом з дружиною Любою і талановитою піяністкою донькою А. Сорохтей він виступає на організованих ними благодійних концертах на допомогу українським школам і церквам. В. Щесюк завжди супроводжує виконання музичних шедеврів цікавими коментарями та розповідями про композиторів.

Українська громада пишається тим, що має такого відданого музиці маестра, шанує всю його музичну родину.

Володимир Щесюк

Річні збори Федеральної Кредитової Кооперативи „Самопоміч"

НЮ-ЙОРК. – 17 березня в актовому залі школи при церкві св. Юра відбулися 62-гі річні збори Федеральної Кредитової Кооперативи „Самопоміч".

Голова Ради директорів Стефан Качарай привітав зібрання і запросив до проведення зборів президента Кредитівки Богдана Курчака. Після молитви, яку провів Владика Павло Хомницький, вшанували пам'ять членів, котрі відійшли у вічність. Секретар Ради директорів Андрій Юзенів прочитав протокол.

Першим звітував Б. Курчак, який повідомив, що Кредитівка завершила рік загальною сумою активів 918.3 млн. дол. тобто зріст – на 82 млн. дол., порівнюючи з 2011 роком. Чистий прибуток становив 10.5 млн. дол. У час, коли фінансові установи знижували відсотки, Кредитівка повернула членству 13.4 млн. дол. дивідендами, а це на 415 тис. дол. більше ніж у 2011 році. Дивіденди на одно- і п'ятирічні сертифікати були найвищі в державі, як інформував „Wall Street Journal" 12 липня 2012 року. Серед існуючих (понад 7,000) кредитівок за обсягом активів „Самопоміч" посіла 229-те місце і ввійшла у 4 відс. найкращих американських кредитівок.

Б. Курчак підкреслив, що важливим завданням, яке сьогодення ставить перед українською фінансовою установою, є сприяння налагодженню праці і розвиткові громадських установ та організацій, а дотації для захисту інтересів спільноти у звітному році становили 1.2 млн. дол. Щедрими оплесками нагородили присутні президента та наступних звітуючих голів комітетів Ореста Кебала (Кредитовий комітет) та Юрія Яримовича (Контрольна комісія). Управі було одноголосно уділено абсолюторій.

Голова Номінаційної комісії Любомир Зєлик оголосив список кандидатів. Несподівано запропоновано до Ради директорів Юлію Ткачишин. Після дискусії кандидатуру було прийнято і проведено голосування. На наступну трирічну каденцію переобрали Богдана С. Савицького, С. Качарая і Адама Гапія – осіб, котрі внесли вагомий внесок в

(Закінчення на стор. 15)

В президії зборів – секретар Ради директорів Андрій Юзенів (зліва) та президент кредитівки Богдан Курчак.

Загальні збори Кредитової Кооперативи СУМА

Барбара Куземчак

ЙОНКЕРС, Ню-Йорк. – Загальні 49-ті річні збори Федеральної Кредитової Кооперативи Спілки Української Молоді Америки(СУМА) відбулися 16 березня. Збори відкрив президент Кооперативи Володимир Козіцький. Привітавши владик Павла Хомницького та Василя Лостена, о. пароха Кирила Ізенчука, представників сусідніх кредитових кооператив та членів, дальше ведення зборів він передав голові Ради директорів Андрієві Горбачевському.

Секретар Любомир Щур прочитав список 22 померлих членів, пам'ять яких було вшанувано хвилиною мовчання. Владика П. Хомницький молитвою почав збори.

Першим звітував В. Козіцький про загальний стан Кредитівки, активи якої а зросли на 16 млн. дол., а членство збільшилося на 159 осіб. Активи досягли 273 млн. дол. Скарбник-управитель Ігор Макаренко змістовно з'ясував стан та перспективи кредитівки.

Звітували голова Кредитової комісії Мирон Дашко (комісія виділила 208 позичок на суму 28 млн. дол.), голова Контрольної комісії Іван Оліярчик.

Першим привітав учасників зборів П. Хомницький. Було зачитано вітального листа від Постійного представника України при ООН Посла Юрія Сергеєва та від Генерального консула України в Ню-Йорку Ігоря Сибіги.

З привітаннями виступили голова Ради директорів Централі Українських Кооператив Америки Богдан Курчак (він привітав збори і від Світової Кооперативної Ради та від Кредитової Кооперативи „Самопоміч", Ню-Йорк), представники українських кооператив

(Закінчення на стор. 18)

Учасники зборів Федеральної Кредитової Кооперативи Спілки Української Молоді Америки.

Загальні збори Української Національної Федеральної Кредитової Кооперативи

Параскевія Порада

НЮ-ЙОРК. – 24 березня відбулися 47-мі річні загальні збори Української Національної Федеральної Кредитової Кооператви. В залі Народного Дому зібралася чисельна українська громада, члени та гості кредитівки.

Голова Ради директорів Степан Качурак оголосив збори відкритими та запросив митрофорного протоєрея Володимира Музичку з Катедри св. Володимира провести молитву. Після молитви гимни США та України виконала оперна співачка Анна Бачинська.

С. Качурак привітав присутніх і представив гостей, серед яких були консул України в Ню-Йорку Олена Брежнєва, віце-консул Оксана Пекарчук, перший секретар Представництва України при ООН Ярослав Ґоліцин, представники українських кредитівок, громадських організацій, наукових установ.

Першим звітував С. Качурак про те, що кредитівка утримала свої позиції, забезпечила потреби своїх членів та досягнула рентабельности. Придбаний будинок в Перт-Амбой, Ню-Джерзі, де в травні плянується відкрити філію, що дозволить зробити вагомий внесок у зміцнення української громади.

Борис Крамарчук

Степан Качурак

Наступним звітував скарбник Борис Крамарчук, який зокрема повідомив, що протягом 2012 року Рада директорів схвалила пожертви на суму близько 49 тис. дол. для українських церков, установ, організацій та громадських освітніх та культурних програм. Фінансовий звіт свідчив про стабільність та життєздатність Кредитівки. У 2012 році її активи у порівнянні з минулим роком зросли на 4 відс., нерозподілений прибуток збільшився на 3.1 відс., а чиста вартість активів – на 9.5 відс.

Голова Номінаційної комісії Юрій Симчик оголосив, що цього року закінчується каденція трьох членів Ради директорів – С. Качурака, Б. Крамарчука та Святосла-

(Закінчення на стор. 15)

UNWLA ENDOWMENT FUND for WOMEN'S STUDIES
ТРИВАЛИЙ ФОНД СУА ЖІНОЧИХ СТУДІЙ

Союз Українок Америки (СУА) висловлює щиру подяку своїм прихильникам, які підтримують створення Тривалого Фонду Жіночих Студій при Українській Католицькій Освітній Фундації на Лекторій Жіночих Студій в Українському Католицькому Університеті (УКУ) у Львові, Україна.

Основна мета цієї програми є наукове осмислення ролі жінки в українському суспільстві в минулому і сучасності та допомога жінкам в досягненні більшої рівності, визнання і поваги, відкриваючи перед ними перспективи активнішої участі в усіх сферах суспільного життя.

Форма діяльності Лекторію СУА: щосеместру – викладання кредитного спеціалізованого курсу з жіночої проблематики; щороку – цикл лекцій одного гостьового професора з-поза меж України з числа визнаних фахівців з проблематики жіночих студій; щоквартально – тематичний семінар-колоквіум з жіночих студій; постійно – заохочення студентських наукових досліджень з жіночої проблематики. Керівником Лекторію є д-р Марта Богачевська-Хомяк а координатором у Львові, д-р Галина Теслюк.

Нижче подаємо листу жертводавців, які підтримали цей проект до 11 квітня 2013. Імена всіх жертводавців подаємо щомісячно в нашому журналі «Наше життя». Щиро дякуємо!

Головна Управа Союзу Українок Америки.

203 2nd Ave. New York, N.Y. 10003
Tel.:(212) 533-4646

E-mail: unwla@unwla.org
Website: http://www.unwla.org

DONATIONS $5,000 and above

Self Reliance (NY) Federal Credit Union – 10,000.00
UNWLA Br. 56 - North Port, FL – 5,100.00
UNWLA Br. 99 - Watervliet, NY – 5,000.00
UNWLA Regional Council Chicago – 5,800.00

DONATIONS $2,000 - $4,999

Florida Chapter of Ukrainian Gold Cross – 3,000.00
Bilous Foundaton – 2,050.00
Lubomyr & Lydia Jachnycky (Chortkiv Foundation) – 2,000.00
UNWLA Br. 33 - Cleveland, OH – 3,000.00
UNWLA Br. 90 - Philadelphia, PA – 2,500.00
UNWLA Br. 95 - Kerhonkson,NY – 2,000.00
UNWLA Regional Council -Detroit – 2,000.00
Myron & Marianna Zajac – 3,000.00

DONATIONS $1,000 - $1,999

Dr. Martha Bohachevska Chomiak – 1,831.15
Dr. Bohdan Chudio – 1,000.00
Myron & Olha Hnateyko – 1,000.00
Myroslawa Nalywajko – 1,000.00
Maria Nawarynsky – 1,100.00
Ivanka & Nestor Olesnycky, Zenia & Lubodar Olesnycky– 1,000.00
Martha Pelensky – 1,000.00
Exxon Matching Donation (Pelensky), - 1,000.00
Dr. Joanna Ratych – 1,000.00
St Andrew's Religious & Cultural Center – 1,000.00
Jaroslaw & Maria Tomorug – 1,000.00
UNWLA Br. 101 - Chicago, IL – 1,000.00
UNWLA Br. 12 - Cleveland, OH – 1,000.00
UNWLA Br. 62 - Glen Spey, NY – 1,000.00
UNWLA Br. 65 - New Brunswick, NJ – 1,000.00
UNWLA Br. 78 - Washington, DC – 1,000.00
UNWLA Br. 83 - New York City, NY – 1,000.00
UNWLA Br. 91 - Bethlehem, PA – 1,000.00
UNWLA Regional Council - New York – 1,200.00
UNWLA Regional Council - Philadelphia – 1,000.00

DONATIONS $500- $999

Zoriana Haftkowycz - 500.00
Stan & Halyna Jakubowycz - 500.00
Zenon & Dozia Krislaty - 500.00
Daria Kurylko - 500.00
Olga Kwasnychka - 500.00
Tamara Pankewycz - 500.00
Bohdan Pochmursky - 500.00
Chrystyna Prynada-Demidenko - 500.00
Jaroslava Rubel - 500.00
UNWLA Br. 106 - Hartford, CT - 500.00
UNWLA Br. 111 – L. A., CA - 500.00
UNWLA Br. 118 - Houston, TX - 500.00
UNWLA Br. 3 - Phoenix, AZ - 840.00
UNWLA Br. 30 - Yonkers, NY - 500.00
UNWLA Br. 49 - Buffalo, NY - 500.00
UNWLA Br. 73 - Bridgeport, CT - 500.00
UNWLA Regional Council - New England - 500.00
Olga Zazula - 500.00
Walter & Ulana Zinych - 750.00

DONATIONS $250 - $499

Nadia & Renata Bihun - 200.00
Nadia Cwiach - 300.00
Dr. Mary Dycio - 450.00
Natalie Hewko - 200.00
Titus & Sophia Hewryk - 250.00
Bohdan & Irene Hlushewsky - 250.00
Jean Holowaty - 325.00
Nadia Iwanczuk - 250.00
Lydia Kozak - 375.00
Dr. Jurij & Tania Kuzycz - 250.00
Neonila Lechman - 350.00
Yara Litosch - 200.00
Anna Macielinski - 200.00
Myron & Mariyka Martiuk - 300.00
Iwanna Martynetz - 250.00
Olena Karpinich & Marta Lesiuk - 250.00
Anna Pawliw-Mariani - 220.00
Andrew & Irene Petrina - 250.00
Charles Podpirka - 300.00
Irene Russnak - 200.00
Christina Samilenko - 200.00
Daria Samotulka - 200.00
Christyna B Sheldon - 250.00
Roma Shuhan - 250.00
Irena Swystun - 375.00
Ukrainian American Club of Southwest Florida - 325.00
Ukrainian National Federal Credit Union - 250.00
UNWLA Br. 107 - San Jose, CA - 250.00
UNWLA Br. 113 - NYCity, NY - 200.00
UNWLA Br. 45 - Warren, MI - 200.00
UNWLA Br. 67 - Philadelphia ,PA - 250.00
Dr. Michael & Roxolana Yarymovych - 200.00

DONATIONS $100 - $249

Vera Andrushkiw - 100.00
Mark & Dr. Adriadne Bach - 150.00
Andrij & Katia Bamber - 100.00
Chrystyna Baranetsky - 100.00
Michael & Lydia Belendiuk - 150.00
Vira Bodnaruk - 100.00
Lieda Boyko - 145.00
Christine Boyko - 100.00
Dionizia Brochinsky - 100.00
Pavlo & Maria Chumak - 100.00
Zirka Clark - 100.00
Joseph Danko - 100.00
Ulana Diachuk - 100.00
Maria Dubas - 100.00
Luba Dubno - 100.00
Mykola Haliv - 100.00
Irene Hladkyj - 100.00
Borys Hlynsky - 100.00
Katherine Holian - 100.00
Eugene Hrycak - 100.00
Dr. Olga Hrycak - 100.00
Luba Keske - 100.00
Theodosia Kichorowsky - 125.00
Catherine Kizyma - 100.00
Atanas & Kateryna Kobryn - 160.00
Bohdan & Switlana Korduba - 100.00
Drs.Roman & Irene Kostrubiak - 100.00
Luba Kozbur - 100.00
Irene Kuzyk - 100.00
Oksana Kuzyszyn - 150.00
Oksana Lew - 125.00
John & Jaroslawa Luchechko - 100.00
Dr. Lydia Martynec - 100.00
Roman & Julianna Maziak - 100.00
Myron & Christine Melnyk - 150.00
Stephen & Roksolana Misilo - 100.00
Walter Motyka - 100.00
Lidia Mychalowych - 100.00
Roman Ostapiak - 100.00
Walter Ostapiak - 100.00
Olga Pasternak - 150.00
Dr. Daria Pelech - 100.00
Dr. Areta Podhorodecki - 100.00
Yaroslav Popel - 100.00
Irynej & Anne Prokopovych - 100.00
Roman & Oksana Prus - 100.00
Irene Rishko - 100.00
Martha Samotulka - 100.00
Stephanie Sandra - 100.00
Joseph Serna - 100.00
Julianne Shepelavey - 100.00
Zenon & Larissa Shpon - 100.00
Miroslaw & Tetiana Silecky - 100.00
Zoriana Stawnychy - 100.00
John & Annemarie Susla - 100.00
Lydia Taraschuk - 100.00
Marta Tarnawsky - 100.00
Maxim & Roma Thibodeau - 100.00
Oresta Tkachuk - 100.00
Olga Trytyak - 125.00
Dr. Inia Tunstall - 100.00
Martha Turczyn - 100.00
Ukrainian Future Credit Union - Warren, MI - 100.00
UNWLA Br. 126 - Boston, MA - 100.00
UNWLA Br. 38 - Denver, CO - 125.00
UNWLA Br. 54 - Wilmington, DE - 100.00
UNWLA Br. 59 - Baltimore, MD - 100.00
UNWLA Br. 8 - Cleveland, OH - 100.00
UNWLA Br. 92 - Maplewood, NJ - 100.00
UNWLA Regional Council - New Jersey - 100.00
Zirka Voronka - 100.00
Lubomyra Yoldas - 100.00
Lydia Zaininger - 100.00

DONATIONS UNDER $100

Maria Antonyshyn - 50.00
Raymond Badynskyj & Halyna Borkotniuk - 50.00
Bohdanna Bihun - 50.00
Zenovia Bihun - 50.00
Orest & Lidia Bilous - 50.00
Bohdanna Bilowchtchuk - 50.00
Myroslava Bohachewsky - 25.00
Rose Boyko - 50.00
Lydia Brunton - 50.00
Natalia Buniak - 50.00
Biruta Cap - 50.00
Maria Chiminec - 50.00
Maria Chorkavy - 50.00
Nadia Danyliw - 25.00
Tetjana Danyliw - 25.00
Marta Danyluk - 25.00
Maria Dorozynsky - 75.00
Orest T. Dubno - 25.00
Anastazia Fatenko - 50.00
Halyna Fedoruk - 25.00
Bohdanna Fryder - 30.00
Zoya Fylypovych - 50.00
K.R. Hildebrand - 50.00
Orest & Roma Hladky - 25.00
Dr. Ivan Holowinsky - 50.00
Gloria Horbaty - 50.00
Olga Horodecky - 50.00
Anna Iras - 50.00
Lucienne Jarmak - 50.00
Martha Jovanovic - 25.00
Bohdan & Lydia Kazewych - 50.00
Dr. Marta Kichorowsky Kebalo - 50.00
Raissa Kochno - 50.00
Cathy Kolesnik - 10.00
Halyna Korol - 50.00
Oksana Kozbur - 50.00
Sonia Kuchkuda - 30.00
Marth Kwitkowsky - 25.00
Christine Lazor-Stecyk - 75.00
Cathy Longinotti - 50.00
Lubomyr & Christina Lypeckyj - 50.00
Daria Markiw - 25.00
Lev Markiw - 25.00
Lydia Marusyn - 25.00
Jerome Maryniuk/ Diane Lee Bertoy Maryniuk - 25.00
Lesia Matijcio - 50.00
Yaroslava Mulyk - 50.00
Mykhaylo Schubyn & Irena As I am - 50.00
Patricia Ann Myr - 25.00
Alexandria Palmer - 25.00
Larissa Pencak - 50.00
Roman & Tamara Petraszczuk - 50.00
Nadia Purnell - 50.00
Anya Reynarowycz - 50.00
Ulana Rondiak - 50.00
Marian Rubchak - 50.00
Ann Salemme - 35.00
Lola Saveskie - 25.00
Christine Schlesinger - 50.00
Christine Schmotolocha - 50.00
Anne Shalauta - 50.00
Ulana Sos - 50.00
Ulana Stadnyk - 60.00
Natalia Sygida - 50.00
Nadia Taft and family - 50.00
Oksana Tarapacky - 75.00
Eugene & Daria Tomashosky - 50.00
Nadia Trojan - 50.00
UNWLA Br 96 – Detroit, MI - 75.00
Irena Wanko - 30.00
Maria Wolynec - 75.00
Liudmyla Wussek - 50.00
Marie Zarycky - 50.00
Natalie Zeleny - 50.00
Irena (Orysia) Zinycz - 50.00
Hanna Zyruk – 25.00

Donations were made in honor of : Wedding anniversaries: Luba & Andrij Chornodolsky (40th), Jaroslaw & Orysia Zinycz (50th); Maria & Myron Nawarynsky (60th); Birthdays: Stefania Tatchyn; Myrosia Futey ; and In Memory of: Ostap Derzko, Maria Fisher-Slysh, Ulana Hlynsky, Halyna Janchyshyn, Maria Kuzemsky, Wasyl Lew, Oksana Lutska, Olha Pawliw, Anna Petriwska, Mykola Plawiuk, Bohdan Prynada, Ivan Prynada, Lew Rejnarowycz, Maria B. Soltys, Roman Stachur, Ulana Starosolska, John Zeleny, Jr., The following branches undertook collections for this Fund: Br. 56, Br. 96 and Br. 111.

Росія, Польща...

(Закінчення зі стор. 1)

є вигідним для Польщі. Дозволяє використовувати транзитне положення між Сходом і Заходом, приносячи багатомільйонні прибутки економіці. Зрозуміло, що вони повинні були б бути відповідно узгоджені з непоступливим партнером, яким є росіяни. Сьогодні, однак, для них важливі ці проекти, то ж у нас є досить сприятливі стартові позиції.

Тому, незалежно від метушні навколо Меморандуму з „Ґазпромом" – це добре, що уряд прийняв цю ініціятиву.

Відомо, однак, що, як звичайно із Кремлем, на додаток до відкритого порядку денного, також є прихований. У цьому випадку він стосується України.

Протягом останніх років Росія посилила тиск на Київ з метою вступу до Митного союзу і Евразійського союзу, організованих під своєю егідою. Інструментом переконання повинна бути можливість перекрити Україні постачання природного газу, водночас без припинення експорту на Захід. З цією метою насамперед було збудовано газопровід „Північний потік" (Nord Stream) і згодом приступили до здійснення проєкту „South Stream" (Південний потік), по дну Чорного моря в напрямку Балкан, Угорщини, Італії та Австрії.

Але за останні кілька років відбулися радикальні зміни на енерґетичному ринку. Акції „Ґазпрому", що займається політично мотивованими й надзвичайно дорогими інвестиційними проєктами, значно втратили в ціні. Є поважні ознаки того, що компанія більше не може дозволити собі здійснення проєкту „Південний потік". Крім того, немає газу для заповнення існуючих і плянованих трубопроводів, оскільки будівництво експортної інфраструктури випередило інвестиції у видобуток.

Але це ще не все.

Приречені на російський газ такі країни, як Польща й Україна, які досі платять найвищі ціни, збільшили інвестиції в природний та сланцевий газ. За сім-10 років вони можуть отримати далекосяжну самодостатність у цьому відношенні.

Очікуване протягом найближчих двох років підписання Европейським союзом Угоди про вільну торгівлю зі Сполученими Штатами відкриє можливість імпорту американського сланцевого газу – за цінами в кілька разів нижчими від російського.

Це приведе до зміни правил гри у світовій торгівлі енерґетичними ресурсами, накреслюючи перед Кремлем жахливу перспективу різкого зменшення доходів від продажу газу. З економікою, що спирається головним чином на продаж нафти й газу, а також зростаючими соціальними очікуваннями щодо бюджету, це може підірвати леґітимність існуючої системи влади.

Не дивно, що В. Путін розпочав змагання з часом, щоб зберегти лідерство.

До того моменту, коли розпочнеться видобуток величезних запасів сланцевого газу, будуть збудовані LNG-термінали, й американці почнуть продавати свій дешевий газ, – Кремль хоче всіма можливими способами підпорядкувати собі пострадянську Східню Европу. Особливо – Україну.

Звідси й пропозиція так званої ямальської перемички з Польщі до Словаччини. З одного боку, вона дозволить виконати свої зобов'язання перед південними партнерами, без анґажування в „Південний потік", з іншого – створить можливість для реального тиску на Київ.

Це новий спосіб реалізації концепції, що існувала вже в 1990-их роках – обходу України в експорті російського газу на Захід.

Польська опозиція, декляруючи стурбованість з приводу додаткового збільшення залежности Польщі, нервово реаґує на проведення розмов з росіянами. Але зараз реальність є інша, ніж вісім-10 років тому.

Україна вже сьогодні має можливості імпортувати дешевший газ, щоправда, також російський, від німецьких компаній територією Польщі. У березні цього року не купила завдяки цьому ані метра газу від „Ґазпрому". Не зробить цього також й у квітні.

Польща теж, розширюючи свої можливості – порт LNG у Свіноусьце й сланцевий газ – і використовуючи реґуляції ЕС, швидко мінімізує залежність від Росії. Більше того, залежно від результатів переговорів – можливо, завдяки перемичці Польща отримала б, як зараз Німеччина, можливість експорту більш дешевого російського газу в Україну.

Якщо ми зменшуємо можливість російського шантажу, якщо Україна сама показує, що може знизити імпорт газу з Росії, то звідки ці протести, звідки цей шум?

Чи польська опозиція не бачить змін, які відбулися в останні роки? Чи опозиція не розуміє нової логіки, яка реґулюватиме газову політику після приходу до Европи американців зі сланцевим газом?

Чи, може, ідеться про традиційну мобілізацію виборців страхом перед насправді слабнучим В. Путіним? Може, замість того, щоб ображатися на самому початку, варто визначити наші інтереси в новому проекті й сказати росіянам „перевіряю"?

Чому ми повинні відмовлятися заздалегідь від користи, що можуть представляти інтерес для кожної країни?

Можливо, така причина існує. Вона мала б давати нам ще більше переваг, ніж сам транзит російського газу на південь.

Такою причиною була б реальна, а не просто деклративна, інтеґрація України в Европейський союз.

Висловлююсь на користь неї послідовно й протягом багатьох років. Я також дуже вражений молодим поколінням мислячих, освічених і мужніх людей, які власне формують українське громадянське суспільство. Тим не менш, сьогодні вони є політичними заручниками гри уряду, який, без принципів, вибірково використовуючи право, обмежує громадянські свободи й не виконує власні обіцянки щодо послідовного зближення з Заходом.

Зрозуміло, що влада в Києві веде ризиковану гру. Не тільки ризиковану, але й подвійну, у сенсі представлення двох різних тверджень – з одного боку, Брюселеві, з іншого – Москві.

Подальші маневри не можуть бути прийняті. Українській владі дали шанс. Не відкинуто зовсім можливість укладення Угоди про асоціяцію, бо хоч ув'язнення Юлії Тимошенко цю Угоду дуже віддалило, тема не закрита назавжди.

Якщо Президент Віктор Янукович ухвалив серйозне рішення щодо інтеґрації в ЕС, сильніша позиція в газових питаннях може бути йому потрібна. Потенційна модернізація за участи ЕС газової галузі, включаючи транзит, дасть зануреній у кризу українській економіці додаткові стимули для розвитку.

Уже сьогодні Київ показує Кремлеві альтернативу, купуючи газ з Німеччини. Проте, якщо відсутність грошей на „Південний потік" і польська відмова в справі ямальської перемички змусить Росію до переговорів з Україною, це може означати зниження ціни на газ для українців.

Тоді ми маємо право розраховувати на деяку компенсацію з боку Києва за збитки, зумовлені нашим виходом з проєкту.

Однак, насамперед ми б отримали стратегічну користь.

Перенесення европейських стандартів на Схід розширило б зону безпеки й передбачуваности. Може знизити соціяльну напруженість на наших кордонах, зміцнити шанси на вигідні економічні зв'язки та реально послабити вплив наступальної російської політики в Центральній Европі.

Реальне бажання України щодо інтеґрації з ЕС, яке для Варшави є необхідною умовою до відмови від російської пропозиції, повинно бути підтверджене не лише підписанням Угоди про асоціяцію, а також відмовою від використання законів до політичної боротьби й звільненням Ю. Тимошенко.

Президент В. Янукович, помилувавши Юрія Луценка, показав, що є поважним партнером у переговорах з Президентом Броніславом Коморовським та іншими европейськими провідниками. Якщо він насправді думає про припинення політики балансування між Заходом і Росією – повинен зробити й наступні кроки. Тоді ми зможемо відмовитися від ключового газового проекту в стосунках з росіянами.

В іншому випадку, якби Україна прийняла рішення залишитися один на один із Кремлем, це не мало б сенсу.

Такі поступки, сподіваючись на взаємність, роблять тільки у винятквових випадках.

Загальні збори...

(Закінчення зі стор. 13)

ва Макаренка. Номінаційна комісія представила нового кандидата – Дарію Козак-Тимець.

Свою кандидитуру подала Юлія Ткачишин, яка не змогла кандидувати, тому що за правильником Кредитівки, щоб стати кандидатом, потрібно зібрати 70 підписів від членів Кредитівки, які підтримують дану кандидатуру.

На виборах перемогли кандидати С. Качурак – 152 голоси, Б. Крамарчук – 145 голосів і С. Макаренко – 127 голосів.

Річні збори...

(Закінчення зі стор. 13)

успіх Кредитівки, відомих в громаді безкорисливою працею, високим фаховим рівнем і відповідальністю.

Пожвавлення в залі викликала чимала черга представників мистецьких колективів, організацій та установ, які поспішали до мікрофону, щоб засвідчити свою вдячність та побажати подальших успіхів.

Спільною молитвою, яку провів о. Юрій Базилевський, закінчилися загальні збори.

Кредитівка „Самопоміч"

ПАНОРАМА ЖИТТЯ В УКРАЇНІ

Троянди для Норвегії

Євген Цимбалюк

РІВНЕ. – У 2011 році в Норвегії терорист Андрес Брейвік убив 77 та поранив 200 безневинних людей, переважно юного віку. Через два роки після цієї трагедії було вирішено вшанувати пам'ять кожного з загиблих викуваною металевою трояндою, що в своїй сукупності становитиме пам'ятник.

Ідею подав відомий майстер ковальської справи Хуб Сенсен з Голяндії. Він звернувся до українських ковалів з пропозицією внести свою частку в цей монумент. Першими відгукнулися ковалі Гощанського району, які виготовили і відіслали до Норвегії 11 кованих троянд.

Українська троянда для Норвегії.

Ще три троянди додали організатори фестивалю „Металеве серце України", котрий відбувся у Рівному.

Отож складовою норвезького меморіялу стануть 14 українських троянд.

Гості з Києва побували в Таращі

ТАРАЩА, Київська область. – 15 березня відбулася зустріч представників Історичного клюбу „Холодний Яр" Романа Коваля і Тараса Силенка з учнями та педагогічним колективом районної гімназії „Ерудит".

Р. Коваль нагадав про досі не вшанованих славних синів Таращанщини – генерала-хорунжого Армії УНР Володимира Сікевича, отамана Таращанського коша Запорозької Січі Оверка Куравського, який продовжував збройну боротьбу проти російських окупантів до 1925 року, учасників Другого зимового походу Степана Щербака, Василя Луб'яного, Костя Андрієвського, розстріляних ворогом 22 листопада 1921 року в Базарі, про отаманів Зеленого (Данила Терпила), Михайла Палія-Сидорянського, Дмитра Цвітковського, Григорія Пирхавку, розвідницю Раїсу Кравченко, козака Таращанського коша Олександра Личака та старшину Армії УНР Василя Задояного – авторів споминів про боротьбу на Таращанщині.

Р. Коваль розповів про весну 1920 року, коли кожне село ставало сотнею, а кожна волость – козацьким полком.

Полонив юні серці кобзар Т. Силенко, який заспівав пісні про отамана Зеленого, Марусю Соколовську – наречену Оверка Куравського, про молодь, яка боронила Україну під Крутами.

Директор гімназії Лариса Скаба вже сім разів показала для різних школярів фільм „Стеком і шаблею" – про автора першої Шевченкіяни Михайла Гаврилка, портрет якого висів на сцені під час зустрічі.

Р. Коваль подарував книжки клюбу „Холодний Яр" та фільми про визвольну боротьбу українського народу.

Надвечір у кав'ярні „Світанок" відбулася презентація книжок клюбу та показ фільму „Стеком і шаблею". На зустріч прибули мешканці Медвина, Богуслава, Фастова, Білої Церкви, Кагарлика, Ставищ, Карапишів, Рокитного.

Історичний клюб „Холодний Яр"

Житня соломка – захоплення Ю. Мельничук

Євген Корецький

ВАРКОВИЧІ, Рівненська область. – У Юлії Мельничук, студентки Дубенського коледжу культури та мистецтва, пристрасть до народного ремесла зародилася сім років тому, коли одна з подруг заплела у волосся брошку, зроблену з соломи.

Відтоді дівчина зайнялася соломоплетінням, відкрила тисячі секретів, пов'язаних з цією нелегкою, але цікавою справою. Цими секретами вона ділилася у Рівненському обласному краєзнавчому музеї на виставці народних ремесел.

Приміряти новий віночок майстрині соломоплетіння Юлії Мельничук допомагає її бабуся Людмила Кузьмич.

Вшанували пам'ять Левка Горохівського

Тетяна Будар

ТЕРНОПІЛЬ. – 17 лютого на вулиці Злуки урочисто відкрито меморіяльну дошку колишнього політв'язня Левка Горохівського з нагоди 70-річчя від дня його народження. У заході взяли участь тернопільські патріоти, священики, представники влади, громадсько-політичні діячі. Ініціяторами встановлення меморіяльної дошки були члени Української Гельсінкської Спілки Василь Турецький, Петро Маленький, Тарас Вашків та інші, які були побратимами Л. Горохівського в активній політичній діяльності, боротьбі за вільну Україну.

Л. Горохівський народився 15 лютого 1943 року в селі Носів Підгаєцького району. Був одним з засновників українських організацій, жертвою комуністичного режиму, невтомним борцем за незалежність України. Пройшовши загартування в мордовських таборах суворого режиму, Л. Горохівський повною мірою віддався боротьбі з тоталітарною системою. Був також талановитим поетом (збірка „Чекай мене, дорого невідома"), нагороджений орденами „За заслуги". Л. Горохівський відійшов у вічність 1 листопада 2010 року і похований у Києві, на Байковому цвинтарі.

Урочисті заходи, організовані Бережанською районною радою та районною організацією Товариства „Меморіял" ім. Василя Стуса, відбулися також в Бережанах, біля меморіяльної дошки та в школі мистецтв. Панахиду відслужив о. Василь Онищук.

В школі мистецтв відбулася презентація двох нових томів „Літопису УПА" з участю представників видавництва Ігоря Гомзяка, Богдана Столяра, Миколи Посівнича, Сергія Волянюка. На зустрічі виступило жіноче тріо „Лелія".

Панахида в Бережанах в пам'ять Левка Горохівського. (Фото: Тетяна Будар)

Діти створюють казки в Бережанах

Наталя Бойко

БЕРЕЖАНИ, Тернопільська область. – 1 березня за програмою фестивалю „Казка мого життя" почався казковий маратон „По землі ходила казка".

Перше колективне заняття з написання казки відбулось в Будинку творчости школярів, де показали свою першу театралізовану казку актори фолкльорного театру „Взори". Діти складали казки, використовуючи ляльки, а також обговорювали твори письменниці Марії Чумарної.

15 березня в залі Бережанського краєзнавчого музею відбулось друге заняття, символом якого стала лялька-весна. Юні актори показали казку „Колобок", були представлені мультиплікаційні фільми.

Наступні заняття відбудуться в дитячій бібліотеці, в Музеї книги та музеї Богдана Лепкого.

Учасники казкового маратону в Бережанах.

ПОДОРОЖІ

Знахідка в старовинному храмі

Володимир Рожко

Село Страклів належить до давніх поселень Волині і розташоване на південь міста Дубно на правому березі річки Ікви. Низку давніх кам'яних знарядь праці знайшли місцеві краєлюби над річкою Іквою в Страклеві, які свідчать про наявність людського життя з сивої давнини.

Свою назву село виводить від слова Траклів (саме таке ім'я його знаходимо в первісних писемних згадках), що означало „тракт" (шлях) з Крем'янця до Дубна.

Першу писемну згадку про село знаходимо 1545 року в акті опису Крем'янецького замку, де дві городні опікав тогочасний власник села український православний шляхтич Юхно Тороканoвський.

Змінювалися власники, село зростало. У 1911 році в селі проживало 770 жителів, була однокласна школа, крамниці, залізнична колія Здолбунів-Броди проходила біля села.

У 1920-1930-их роках в Страклеві активно діяла місцева філія товариства „Просвіта". У 1942-1956 роках в Українській Повстанській Армії перебувало багато юнаків, які віддали своє життя за волю України, пройшли крізь концтабори і тюрми.

Московське православ'я знищило монастир, який заснувала в селі православна Княгиня Анна Пузина 1665 року в ім'я Різдва Пресвятої Богородиці.

Заснувавши чоловічу православну обитель, А. Пузина виділила під монастирське будівництво землю з свого маєтку, значні суми з своєї скарбниці.

Було вибудувано величавий монастирський храм Різдва Пресвятої Богородиці з одним вівтарем Воскресіння Господнього. Його будівничі – волинські майстри-архітектори, поєднали візантійський архітектурний стиль з українським бароко. Монастирський храм мав нижню теплу церкву-усипальницю, у якій ховали спочилих в Бозі настоятелів і ченців. Найімовірніше, що тут зберігаються і тлінні останки А. Пузини.

Ченці відливали воскові свічки, про що свідчить віднайдений свічкосукальний апарат на дзвіниці помонастирського храму. Віск постачали з монастирської пасіки, з інших монастирів, церков, від приватних громадян. Свічки постачали в чисельні храми Дубенщини.

А. Пузина залишила монастиреві своє нерухоме майно і капітал.

Монастирський храм наповнили пожертви вірних: богослужбові книги, ікони, чаші, дзвони й інше церковне начиння. В дзвіниці залишилося 10 дзвонів з різних часів. Наймолодший дзвін 1933 року відлитий в ливарні братів Фальчевських у Перемишлі.

Холодного недільного ранку я приїхав до монастирського храму Різдва Пресвятої Богородиці. Старші сини настоятеля о. Івана Дуди – Андрій і Назар – студенти Волинської Православної Богословської академії, повідомили, що на дзвіниці зберігся пристрій для сукання воскових свічок. Бажання оглянути цей пристрій і привело мене до святині.

Храм Різдва Пресвятої Богородиці, де знайшли прилад для виготовлення свічок.

Нарешті з дзвіниці приносять приладдя для відливання (сукання) воскових свічок. На металевій давній триніжці стоїть велика мідна тареля, на яку капав з шнурків розплавлений віск. Нижня частина пристрою – обруч, на якому розміщено 25 гачків, за які зачіплювалися шнурки, сукані з конопель, льону. На натягнуті шнурки лився розплавлений віск з спеціяльної округленої миски. На цьому приладі сукали свічки ще в 1920-1940-их роках. Нині він був би пречудовим експонатом для столичного музею.

Подібного приладу для відливання воскових свічок я не зустрічав дотепер. Він є унікальний, виготовлений руками місцевих волинських свічколиварів, які з бджолиного воску відливали мистецькі свічки, часто з різними біблійними сюжетами, малюнками, узорами на них, або ж сукали їх з окремих різнокольорного воску частин в єдину мистецьку свічку.

Володимир Рожко – викладач Волинської Православної Богословської академії, історик-архівіст, почесний професор Східньоевропейського національного університету ім. Лесі Українки.

НОВІ ВИДАННЯ

У каторжному Заполяр'ї

Михайло Іванченко живе в селі Гусаковому на Черкащині. За фахом – художник-оформлювач. Закінчив Московський народний університет мистецтв. Написав і видав книги „Дивосвіт прадавніх слов'ян", „Таємниця нашої прадавнини", роман-хроніку „Дума про вільних козаків", збірки поезій „Полиновий квіт", „Бунчук вітрів", редаґує альманах „Плуг". У його доробку особливе місце посідають автобіографічні книги „Новели неволі" і „Остарбайтерський вир".

М. Іванченко під час Другої світової війни став помічником похідної групи Організації Українських Націоналістів в рідному селі. Його арештували і вислали до Німеччини, де він перебував у в'язниці, а потім – у таборі праці при цегельні. У цей час писав і друкував вірші в західних українських часописах. Пізніше, вже мобілізований до Радянської Армії, за ці вірші був засуджений в 1947 році на 10 років каторги.

Ув'язнених українців вивезли будувати Трансполярну залізницю до Норільського металюрґійного комбінату довжиною 1,300 кілометрів. У 95 таборах працювали близько 200 тис. в'язнів. У вічній мерзлоті, при жорстоких морозах і злиденних харчах, виснажені і хворі в'язні прокладали колію. Десятки тисяч їх померли в тундрі.

Після смерти Йосифа Сталіна в 1953 році будівництво залізниці припинили. Прокладені 792 кілометри колії виявилися непотрібні. Паровози, пароми, вагони покинули напризволяще, 2,000 коней застрелили. Табори спорожніли. Уцілілих в'язнів було 28 тис. осіб.

В ув'язненні М. Іванченко намагався вести записи, які привіз в Гусакове і закопав у великій склянці, але перед черговим обшуком дістав і спалив. Тепер вдруге написав цю трагічну книгу-спомин. Нижче вміщено скорочений варіянт одного розділу книги. – Левко Хмельковський

Михайло Іванченко. „Новели неволі". Видавництво „Відродження", Дрогобич, 2008 рік. 184 стор. З малюнками автора.

„... І знов похід. Вже не відрізняємо дня від ночі. Скільки часу минуло? А може, він зупинився? Не крокуємо, а пересуваємося. Начальник етапу Дуркін з командиром конвойного взводу часто стають. Ворожать над картою. У душу пролазить відчай. Нашими тілами годує голод. Колона перетворюється на отару. Розтягнулася на кілометри. Чи зостанеться конвой з відсталими?

„Пастухи" з ґвинтівками плентаються десь при хвості. Бойової охорони немає. Хто і куди втікатиме? Ми всі у кам'яній пастці. Заблукали.

– Ура! Сліди! – кричать передні.

Поспішаємо до них. Столочений мох. Сліди людської отари. Легше дихається. Ми тут не самотні. Дорогу знайдено.

– Наші сліди, – впізнає Іван. – Якийсь чорт водить нас по колу.

Холодніє серце. Під'їздить верхи Дуркін. Як темна хмара. Теж розуміє ілюзію.

– Начальнічок! – оточують його „блатні" (кримінальні злочинці). – Давай жерти!

Дуркіна скидають з коня додолу. Він рачки відповзає геть. Блатні обліпили коня зграєю. А він метає ними всюдибіч, волочить за собою, хрипить у передсмертних конвульсіях. Проте людський голод сильніший. Невміло ріжуть коня фінками. Душать петлею повода. За копитами тягнуться чорні борозни. Останнє іржання відлунює від скель. А ген там з рук конвою виривається другий кінь. І мчить галопом назад. Від людей, як від звірів диких. В тому шматуванні відкручуємо криваву конячу ногу. Дробимо її камінням.

Здираємо шкіру. Біля здобичі порядкують Іван з Янисом. Загалом, литовські „лісові брати" у цьому ділі умільці. Скоєного конвой не хоче бачити. Бенкетуємо. Дим кволих багать смердить кінським потом. Гриземо осмалені кістки за чергою. Нудить, як ніколи. Заїдаю напівсире м'ясо гірким мохом. Не допомагає. Мов пес, шукаю цілющого зілля. І намарне. В тундрі все гірке. Як і наші блукання манівцями.

Стеля свинцевого хмаровиння опускається дедалі нижче. Давить на груди. Дуркін заліз між конвойними. Ґвинтівки на купі, мов дрова. Поснуть „пастухи", можна буде легко обеззброїти. Необстріляні хлопчаки. Розкисли... А далі куди? До материка, як до Бога... Душу гризе сум'яття. Невже кінець?

– Хлопці, – це Іван до литовців. – Беріть в мішки по каменюці. Бачите – шакали знюхуються. Для чого? Якщо полізуть, то відмахнемося.

Настає і для нас „час збирати каміння"... Від босоти сподівайся гіршого. Ходили чутки про лаґерне людоїдство. Єдиний закон – тундра. Отже – самозахист. Свідомість не мириться з безвиїддю. Зуби аж зціпило. Бій – так бій!

Раптом вдалині гуде небо. Що це? Схвачуємося сполоханим лігвищем тюленів. Тремтять ноги. Невже порятунок?! Ясно одне – стрекоче літак. Впізнаю по звуку „кукурузника" По-2. Десь зовсім низько. Ляскають у скелях постріли конвою. Ми галасуємо, наче діти. Гарячково збираємо сухостебля. Роздмухати вогник шапками відразу не вдається. І ось з'явився язичок полум'я. Та марне. Звук даленіє, провалюється за шпилями в тишу. Здається, зупинилося серце, а не звук. Давить на душу рілля хмар.

Зате Іван спокійний. Ніби нічого не сталося:

– Шукатимуть. Ні, не заради нашого рятунку. Є плян, затверджений Кремлем. Певне вже до Москви відрапортували: перший етап уже в дорозі.

Я йому вірю. Москва сльозам не вірить. Вона нас підстелить шпалами. Але дорогу через хребет прокладе. Та чи встигнуть нас знайти? Голодне згасання страшніше за видиму смерть. Пам'ятаю це з тридцять третього. А тут немає нічого їстівного. Немає равликів-павликів, ні гусені, ані липового листу та зав'язі перших колосків.

Тундра темніє могилою. Навколо гранітна мара гір. Кам'яна петля безвиході. Лежу горілиць приречено. Поки нас знайдуть, то й ноги простягнемо. Над перевалом кружляють круки. Безславне поле бою. З маренням спливає вічність. А крізь хмари над нами прорівається проміння. Приносить полегкість.

Знову прокидається гомін. Дими багать сягають захмар'я. А за ними й наші сподівання.

О диво дивнеє! Знову звук літачка. Він лине до нас. „Кукурузник"

(Закінчення на стор. 19)

Загальні збори...

(Закінчення зі стор. 13)

Степан Качурак і д-р Константин Ваньо, д-р Тарас Добко – від Українського Католицького Університету і Олександер Кузьма – від Української Католицької Освітньої Фундації, головний редактор „Нової" газети Валентин Лабунський.

Під час вітального виступу від централі Українського Конґресового Комітету Америки керівника бюра Української Національної Інформаційної Служби Михайла Савкова В. Козіцький передав йому на побудову у Вашінґтоні пам'ятника жертвам Голодомору 10 тис. дол.

Закінчили свою каденцію Ігор Макаренко, Стефан Шульган та д-р Орест Козіцький, а у кредитовій комісії – Петро Барна. Їх переобрано на наступний термін. В. Козіцький подякував організаторам зборів, зокрема управителеві Дарекові Дзвончеку за влаштоване прийняття.

На першому засіданні дирекції обрані головою – А. Горбачевський, першим заступником – С. Шульган, другим заступником – Стефан Капітула, скарбником-управителем – І. Макаренко, секретарем – Л. Щур, членами – Андрій Бурчак, І. Оліярчик, Ярослав Кіцюк молодший та д-р О. Козіцький.

Кредитна комісія: голова М. Дашко, члени – П. Барна, д-р Василь Коцур, Ярослав Гац і Петро Муль. Контрольна комісія: голова І. Оліярчик, члени – Леся Щур та Тиміш Ганкевич.

Книжки, надіслані до „Свободи"

Іван Манджура. „Трьомсин Богатир", поема-казка. В основу сюжету казки І. Манжура поклав народні спогади, записані ним у селі Трьомсинівці. Надруковано в типографії „Літограф", Рубанівське, 2012 рік.

Володимир Рожко. „Тарас Шевченко і Волинь" – до 200-річчя народження національного Пророка України (1814-2014 року). Автор розповідає про кожне місто, містечко і село, які відвідав Т. Шевченко під час в своєї наукової подорожі. Волинська обласна друкарня, Луцьк, 2012 рік.

Володимир Рожко. „Хрести історичної Волині IX-XX ст. Ця праця – вагомий внесок у волинезнавчу ставрологію. Волинська обласна друкарня, Луцьк, 2012 рік.

Волинська Православна Богословська академія. Волинська єпархія: минуле і сьогодення (992-2012)". Збірник матеріялів Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 1020-річчю Волинської єпархії. Волинська обласна друкарня, Луцьк, 2012 рік.

Товариство українців у Польщі. „Вигнані в степи", польськомовна монографія Романа Кабачія про депортації українського населення з Польщі на південь України в 1944-1946 роках. Видавництво „Тирса", Варшава, 2012 рік.

Дмитро Проданик. „Микола Кричун „Черемшина", Літопис УПА, серія „Події і люди", книга 19. У книзі на основі архівних документів подано життєвий та боєвий шлях М. Кричуна „Черемшини" провідника ОУН Вижниччини. Видавництво „Літопис УПА", Львів-Торонто, 2012 рік.

Літопис УПА. „Ярослав Старух", документи і матеріяли. Нова серія, том 21. Основну частину збірника складає творча спадщина Я. Старуха, яка охоплює важливі ідеологічні, політичні та історичні питання. Також вміщено документи і спогади, які стосуються життя та діяльности Я. Старуха. Видавництво „Літопис УПА", Торонто-Київ, 2012 рік.

Василь Ільницький. „Провід ОУН Карпатського краю", Літопис УПА, серія „Події і люди", книга 21. Книга присвячена структурі та кадрам ОУН Карпатського краю. На основі різних архівних документів розкриваються структурні трансформації та питання заповнення керівних органів краю. Видавництво „Літопис УПА", Львів-Торонто, 2012 рік.

Наталія Ніколаєва. „Підпільні друкарні ОУН та їх ліквідація каральними органами СРСР в 1944-1954 роках", Літопис УПА, серія „Події і люди", книга 20. В книзі на основі таємних документів ЦК КП(б)У, радянських каральних органів, матеріялів підпілля ОУН та сучасних наукових праць досліджується діяльність підпільних друкарень ОУН. Видавництво „Літопис УПА", Львів-Торонто, 2012 рік.

Остап Кривдик. „Ужоси" українізації", статті. Як зазначено в анотації, – для україноутурбованих, українозадуманих та українозамріяних, україно-критичних, – але передусім українцентричних читачів. Видавництво „Смолоскип", Київ, 2012 рік.

У каторжному...

(Закінчення зі стор. 18)

розвертається по колу. Хоч би не зачепився за вершини. З неба в'ється червона бинда. Опускається вимпел.

Хтось наздоганяє його у валунах. А літачок пливе собі по небу назад.

– Я ж казав, що шукатимуть, – світліє усмішкою Іван. – А то зібралися утікати до раю. А хто ж за вас оці гори рівнятиме?

Дуркін з командиром розривають пакет. Там наш маршрут. Виправлено смерть на муки. Сяк-так шикуємося у колону. Мляву, немічну і голодну. Пудові черевики плутаються в кучерявих стеблах. Треба якось дибати далі. Хитаються вутлі постаті. Важкими стали пригірки. У видолках хапаємо жменями сніг. Брудний, дерешуватий, скрижанілий. Проте тамує жар спалених гарячкою уст. Хрумтить на зубах порода. Мені лінькі балакати. Бережу силу для ходи. У тундрі зоставляємо чорні копички відсталих. Живі трупи. Іван витривалий. Він з розкуркулених. Хлопцем втік з-під Архангельська.

Десь на папері позначили „колишок". То наша „501-я стройка". Умри, а дійди. Мусимо долізти й по-пластунському, якщо не стачить сил дійти. Нас змусять досягнути того „колишка" на природі. Та й загніздитися там зоною.

Під кам'яним плоскогір'ям привалюємося, де хто зупинився. Перепочиваємо. Вирішую зостатися. Далі йти не можу. Проти природи не попреш. Сили розтрусилися. Збайдужів украй. Може, таки за відсталими пришлють? А ні, то ні. Як буде, так і буде.

– Ти що, заснув? – термосує мене за плече Іван.

Ген деренчить „кукурузник". Важко йде. Навантажений. Виглядаємо сухарів. Хоч би отакісінький шматочок. Два кола – і з літачка щось падає. Інстиктивно кидаємось під валуни. Від ударів дзвенить панцир плоскогір'я. Аж іскри світяться. Котяться до нас залізніломи. А лопати падають зв'язаними. Втрималися купи.

– Бісова душа! – махає кулаком „кукурузникові" Іван. – Оце такі сухарі?

З новим вимпелом випало нове завдання. Розчистити лоб плоскогір'я. Дуркін викрикує команди. Мурахами повземо нагору. Босота зостається з конвоєм. Вона перевтомилася. А ми – ні. Не маю сил повертати ломом. Виручає Іван. Разом спихаємо каміняччя руками. Кругом – громовий гуркіт. Моїми руками рухає надія. Валуни відкочуємо гуртом. Невдовзі камінний лоб порожніє. Зосталася сила, аби спуститися на перевал. Ждемо з неба щастя. Одинокими хмаринами пропливає час.

Далеке вурчання літачка, як пісня. Ось він уже кружляє над нами. І з підстрибом сідає на лисину плоскогір'я. Вичахкує мотор. Тішимося порятунком. Іван з Янісом лаштують чергу. Підходить і моя. Не чую босяцької матючні. Ні хрипоти Дуркіна.

Я щасливий. У пригорщі пригортаю сухарі. Справжні. Конвой жене нас до озеречка. Падаємо на коліна і сьорбаємо холодну воду. Як худоба. Що буде – мене не турбує. Весело грає сонце. Пробивається зелень свіжого моху. А прохолодні гори непорушні. Я не знаю, що буде завтра. А сьогодні я живу, й цього мені досить...".

З питань придбання цієї та інших книг М. Іванченка можна звернутися до автора на адресу: Михайло Іванченко, с. Гусакове, Звенигородський район, Черкаська область, 20263 Ukraine.

Ділимося сумною вісткою,
що 10 квітня 2013 року в Мейпелвуді, Н. Дж.
відійшла у вічність

св. п.

Ірена Яворська

з дому Терещук

нар. 1931 року у Витвиці, Україна. В Америці проживала від 1950 року.

Похоронні відправи відбулися в понеділок, 15 квітня 2013 року:
- о год 8:30 ранку в похоронному заведенні „Литвин і Литвин" в Юніон, Н. Дж.,
- о год 9:30 ранку в Українській католицькій церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж.
- Тіло спочило на цвинтарі св. Ґертруди в Колонії, Н. Дж.

У глибокому смутку залишилися:

чоловік	- Ярослав
син	- Юрій
донька	- Маруся з чоловіком Ярославом Колодієм
внуки	- Михайло і Стефан Колодії
сваха	- Марія Колодій
сестра	- Ліда Лисак
сестрінки	- Ігор Лисак з родиною
	- д-р Михайло Лисак з родиною
кузини	- Ярослав і Анна-Марія Ситники з родиною
	- Зеня і д-р Юрій Яворські з родиною
	- Христина і д-р Олег Горникевичі з родиною
	- Роман і Віра Чапельські з родиною
	- Адріян і Ірена Стрийські з родиною
	- Юрій і Пеґі Терещуки з родиною
	- д-р Кларенс і Ірена Германські з родиною
	- д-р Павло Филипс
	- родина Княгиницьких

ближча і дальша родина в США, Канаді, Україні та Європі.

Замість квітів на могилу, родина просить складати пожертви на Служби Божі за упокій душі св. п. Ірени, на St. Jude Children's Research Hospital, або на інші добродійні цілі.

Вічна Їй пам'ять!